

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE PŘI ŘEŠENÍ
MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ SE ZAMĚŘENÍM NA
ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HASIČSKÉHO
ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Pavel Kudrna, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Pavel Kudrna, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Mezinárodní spolupráce při řešení mimořádných událostí se zaměřením na Záchraný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: International Cooperation in Handling Emergencies with a Focus on the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic.

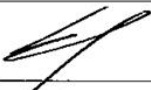
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce Mgr. Zuzana Tomanová

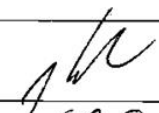
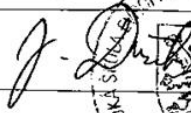
Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2024

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je zhodnotit roli Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci mezinárodních zásahů a spolupráce, včetně účasti na skutečných zásazích.

Student: Pavel Kudrna, DiS.	13.12.2025	
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová	13.12.2025	

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6.1.2025	
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	7.1.2025	
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	13.1.2025	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Zuzaně Tomanové za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KUDRNA, P. *Mezinárodní spolupráce při řešení mimořádných událostí se zaměřením na Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 68 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Klíčová slova: Integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor, mimořádná událost, Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Bakalářská práce se věnuje mezinárodní spolupráci složek integrovaného záchranného systému, přičemž hlavní pozornost je zaměřena na Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky. Jednou z jeho klíčových součástí je záchranná rota Jihlava, která poskytuje specializovanou podporu ostatním složkám IZS při řešení mimořádných událostí, a to i přesto, že její počet zásahů je v porovnání s ostatními jednotkami nižší. Od svého vzniku plní tato rota úkoly stanovené Ministerstvem vnitra a Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a podílí se i na mezinárodních misích a humanitární pomoci.

ABSTRACT

KUDRNA, P. *International Cooperation in Handling Emergencies with a Focus on the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 68 pgs. Supervisor: Mgr. Zuzana Tomanová

Key words: Integrated Rescue System, Fire Rescue Service, Emergency incident, Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic

The bachelor's thesis addresses the international cooperation of integrated rescue system components, with particular emphasis on the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic. One of its key elements is the Jihlava Rescue Platoon, which provides specialized support to other IZS units in handling emergency situations, even though its number of interventions is lower compared to other teams. Since its inception, this platoon has carried out tasks assigned by the Ministry of the Interior and the General Directorate of the Fire Rescue Service of the Czech Republic and has also participated in international missions and humanitarian aid efforts.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Teoretická část	12
2.1 Historie ochrany obyvatelstva	12
2.2 Integrovaný záchranný systém	14
2.2.1 Základní složky IZS	14
2.2.2 Ostatní složky IZS.....	14
2.3 Základní pojmy pro řešenou problematiku.....	15
2.4 Hasičský záchranný sbor České republiky	17
2.4.1 Organizace HZS ČR.....	17
2.5 Záchranná rota Jihlava.....	26
2.6 Mechanismus civilní ochrany Evropské unie.....	28
2.7 Zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací.....	35
2.7.1 Odřady.....	39
3 Praktická část	42
3.1 Rozhovor	44
3.2 Případová studie	47
3.2.1 Humanitární pomoc pro Ukrajinu	51
Závěr	55
Seznam použitých zdrojů	58
Seznam zkratk	61
Seznam tabulek a grafů	62
Seznam příloh.....	63
Přílohy	64

Úvod

Tématem této bakalářské práce je „Mezinárodní spolupráce při řešení mimořádných událostí se zaměřením na Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky“. Zvolení tohoto tématu nebylo náhodné, ale vychází z mého dlouhodobého zájmu o problematiku krizového řízení, stejně jako z aktuálnosti a naléhavosti tohoto tématu v kontextu současného globálního vývoje. V posledních letech lze totiž sledovat rostoucí četnost a intenzitu mimořádných událostí, a to jak na území České republiky, tak i v zahraničí.

Jako příklady konkrétních událostí, které významně ovlivnily nejen zasažené oblasti, ale také celosvětové bezpečnostní a humanitární prostředí, lze uvést například stále probíhající ozbrojený konflikt na Ukrajině, rozsáhlé lesní požáry v Řecku způsobené extrémním suchem, ničivá zemětřesení v Turecku či klimatické jevy, které mají čím dál zásadnější dopad na každodenní život lidí. Tyto události s sebou přinášejí celou řadu nežádoucích důsledků a následků, a proto je nezbytné jejich řešení svěřit specializovaným složkám integrovaného záchranného systému, ať už se jedná o události vyvolané přírodními vlivy, nebo o situace způsobené lidskou činností.

Mimořádné události provázejí lidskou společnost od jejího počátku. Jejich dopady zasahují nejen lidskou populaci, ale i další živé organismy a přírodní prostředí. Ani Česká republika není vůči těmto událostem imunní. Při pohledu do nedávné minulosti lze připomenout například několikadenní rozsáhlé lesní požáry v národním parku České Švýcarsko, každoročně se opakující povodně v různých částech republiky, ničivé tornádo, které v roce 2021 zasáhlo jihovýchodní Moravu, a dále pak proměny klimatických podmínek či nástup nových technologií, které mohou představovat další potenciální rizika vedoucí ke vzniku mimořádných situací.

V teoretické části bakalářské práce se zaměřím na systematické vymezení základních pojmů, které jsou klíčové pro pochopení celé problematiky. V první řadě bude popsána struktura a fungování integrovaného záchranného systému, včetně jeho základních a ostatních složek. Za podstatné považuji rovněž objasnění terminologie, jako jsou pojmy „mimořádná událost“, „záchranné práce“ a „likvidační práce“, neboť se jedná o odborné výrazy, se kterými se širší veřejnost nemusí běžně setkávat.

Zvláštní pozornost bude věnována Záchrannému útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky, konkrétně pak Záchranné rotě dislokované v Jihlavě, která je jednou z několika jednotek útvaru. Tento specializovaný útvar plní nejen úkoly vymezené v § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, ale aktivně se rovněž podílí na poskytování mezinárodní humanitární pomoci při řešení krizových situací v zahraničí. V rámci celé České republiky jsou záchranné roty rozmístěny ve městech Hlučín, Zbiroh a Jihlava. Vzhledem k mému trvalému bydlišti v Jihlavě bude obsah této práce orientován především na činnost Záchranné roty Jihlava, přičemž se zaměřím na její organizační strukturu, technické zázemí, způsobilosti a aktivity spojené s mezinárodní spoluprací.

Praktická část bakalářské práce je založena na kvalitativním výzkumu formou rozhovoru s příslušníkem Záchranné roty Hasičského záchranného sboru České republiky, konkrétně s velitelem jihlavské roty, panem mjr. Mgr. Pavlem Gattnarem. V rámci tohoto rozhovoru bude detailně popsána činnost jednotky, její specifika a význam v rámci domácích i mezinárodních zásahů.

Druhou část praktické části tvoří případová studie, která bude analyzovat konkrétní příklad mezinárodní humanitární pomoci, a to s důrazem na materiální a technickou podporu poskytnutou Ukrajině v určitém časovém období. Touto formou bude možné ukázat konkrétní přínos Záchranného útvaru HZS ČR v mezinárodním kontextu a ilustrovat, jak probíhá spolupráce mezi národními a mezinárodními složkami při řešení mimořádných událostí.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnocení role Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci mezinárodních zásahů a spolupráce, a to prostřednictvím teoretické analýzy i praktických poznatků získaných z rozhovoru a případové studie. Důraz bude kladen zejména na účast Záchranného útvaru na reálných mimořádných událostech, čímž bude možné lépe porozumět jejich významu nejen na národní, ale i na mezinárodní úrovni.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit roli Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci mezinárodních zásahů a spolupráce, včetně účasti na skutečných zásazích.

V rámci zkoumání problematiky mezinárodní spolupráce při řešení mimořádných událostí je formulována následující výzkumná otázka: „Jakým způsobem Záchraný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky operuje při mimořádných událostech a jaké faktory ovlivňují jeho efektivitu v národních záchranných operacích?“

K naplnění cíle práce byl proveden smíšený kvalitativní výzkum, který tvořil rozhovor a případová studie.

Pro vypracování praktické části práce byl dne 12. prosince 2024 proveden rozhovor s velitelem Záchrané roty Jihlava, s panem majorem (dále jen mjr.) Mgr. Pavlem Gattnarem, kterému bylo položeno celkem 12 otázek ohledně fungování této jednotky. První část otázek je směřována na činnost a efektivnost roty na území ČR. Druhá polovina otázek je zaměřená na činnost a efektivnost roty, co se týče mezinárodní spolupráce. Otázky byly kladeny v následujícím pořadí:

1. Mohl byste mi prosím popsat činnost tohoto Záchraného útvaru HZS ČR?
2. Domníváte se, že je Záchraného útvaru HZS ČR pro řešení mimořádných událostí důležitý nebo by postačily pouze stanice jednotek požární ochrany?
3. Jaké síly a prostředky jsou nejvíce vyžadovány při vypuknutí mimořádné události v České republice?
4. Cítíte nějaké nedostatky ohledně fungování Záchraného útvaru HZS ČR?
5. Co by podle Vašeho názoru přispělo ke zkvalitnění fungování Záchraného útvaru HZS ČR?
6. Na co jste nejvíce pyšný v rámci fungování Záchraného útvaru HZS ČR?
7. Jakým způsobem probíhá zapojení Záchraného útvaru HZS ČR do zahraničních humanitární pomoci?
8. Jaké síly a prostředky jsou nejvíce vyžadovány při žádostech o poskytnutí mezinárodní humanitární pomoci?

9. Když jste požádáni o poskytnutí pomoci, je příslušník vybrán na základě znalostí a praxe? Nebo jsou vybíráni na základě dobrovolnosti.
10. Kolik osob a jaký druh techniky je vysílán při zajištění mezinárodní humanitární pomoci?
11. Účastnil jste se Vy sám některé zahraniční mise? O jakou misi šlo a kde?
12. Co by mohlo ohrozit realizaci mezinárodní humanitární pomoci?

Pro hlubší pochopení činnosti Záchraného útvaru HZS ČR v rámci mezinárodní spolupráce při řešení MU byla provedena kazuistika, která se zaměřuje na zajištění mezinárodní humanitární pomoci Ukrajině v době od 7. – 10. března 2022.

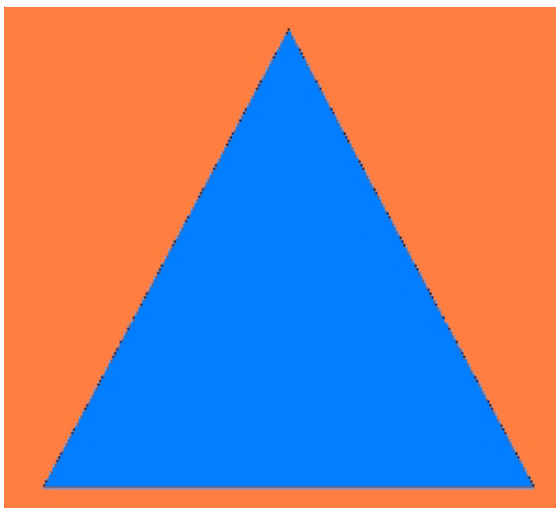
2 Teoretická část

Teoretická část bakalářské práce pojednává o historii ochrany obyvatelstva, integrovaném záchranném systému (dále jen IZS) a jeho základní pojmy, Hasičském záchranném sboru České republiky (dále jen HZS ČR) a jeho organizaci. Dále je v teoretické části zahrnuta Záchranná rota dislokovaná v Jihlavě, Mechanismu civilní unie a v neposlední řadě zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací.

2.1 Historie ochrany obyvatelstva

Počátky vzniku ochrany obyvatelstva v podmínkách České republiky (dále jen ČR) sahají až do období před 2. Světovou válkou. Zejména v období let 1935 a 1938, kdy byla zřízena, Ministerstvem vnitra, civilní protiletecká ochrana (CPO). Ta sloužila k ochraně civilního obyvatelstva proti leteckým útokům. Příčinou jejího vzniku byla obava válečného konfliktu ze strany fašistického Německa. Hlavními úkoly civilní protiletecké ochrany bylo zabezpečit obyvatelstvo plynovými maskami a zabezpečit dostatečný počet veřejných úkrytů. Na rozlišovací znak civilní ochrany poukazuje obrázek 1.¹

Obrázek č. 1 Rozlišovací znak civilní ochrany²

Reakcí na 2. světovou válku byly v Ženevě roku 1949 přijaty úmluvy o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. Jedna z úmluv se týkala ochranou civilních

¹ŠILHÁNEK, B., DVOŘÁK, J. *Stručná historie ochrany obyvatelstva*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. 12-16 s. ISBN 80-6640-12-4.

²BLAŽEK, Jiří. *Vzdělávání členů SH ČMS*. Online. Vzdelavani-dh.cz. © SH ČMS 2014. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [citováno 2025-05-12].

osob za války. V roce 1977 byly přijaty dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám. Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z roku 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů se stal prvním dokumentem humanitárního práva, jenž obsahuje definici pojmu civilní obrana. Civilní obrana je brána jako plnění humanitárních úkolů. Cílem je chránit obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí, válečných konfliktů nebo pohrom a vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití. Tento pojem se používal v Československu mezi lety 1951-1993 pro opatření ochrany obyvatelstva. 1. ledna 1976 byla civilní obrana přenesena z působnosti ministerstva vnitra na působnost ministerstva obrany.³

V roce 1990 byla zahájena transformace civilní obrany s vizí vytvořit spolehlivý systém ochrany obyvatelstva. Usnesení č. 126, jehož obsahem byla Opatření civilní ochrany ČR, schválila vláda ČR v roce 1993.⁴

„Civilní ochrana je souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky. Civilní ochrana se stává za válečného stavu součástí systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 12. srpna 1949, přijatého v Ženevě dne 8. června 1977.“⁵

S platností od 1. 1. 2001 byl v ČR zaveden pojem ochrana obyvatelstva, který byl zakotven v zákoně 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých předpisů.

Vývoj ochrany obyvatelstva je vyobrazen na obrázku č. 2. Ochranou obyvatelstva se rozumí „plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.“⁶

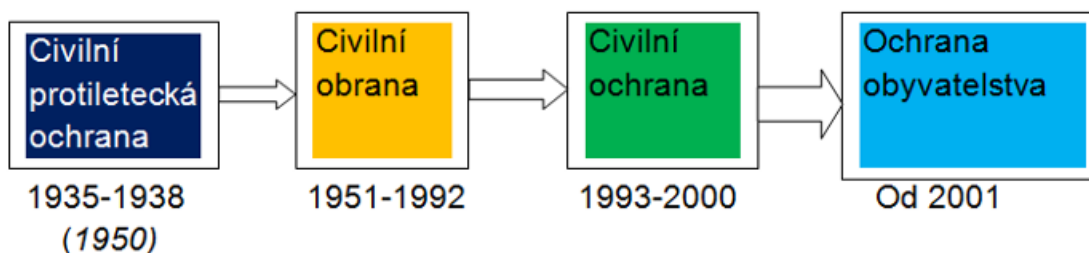
³BLAŽEK, Jiří. *Vzdělávání členů SH ČMS*. Online. Vzdelavani-dh.cz. © SH ČMS2014. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [citováno 2025-05-12].

⁴taktéž

⁵*Civilní ochrana*. Online. Mvcr.cz. © 2025. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/civilni-ochrana.aspx>. [citováno 2024-05-12].

⁶§ 2 písm. b) Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Obrázek č. 2 Vývoj ochrany obyvatelstva⁷

2.2 Integrovaný záchranný systém

Složky IZS se používají v případě, kdy mimořádná událost vyžaduje výjezd dvou a více jeho složek.⁸ IZS se podle §7 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých předpisů rozumí:

„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“⁹

2.2.1 Základní složky IZS

Mezi základní složky IZS se řadí HZS ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Policie České republiky a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby. HZS ČR je hlavním koordinátorem složek integrovaného záchranného systému. V případě zásahu více složek IZS, přebírá na místě velení příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek a koordinuje záchranné a likvidační práce.¹⁰

2.2.2 Ostatní složky IZS

Ostatní složky IZS poskytují plánovanou pomoc na vyžádání při záchranných a likvidačních pracích. Jedná se tedy o:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,

⁷BLAŽEK, Jiří. *Vzdělávání členů SH ČMS*. Online. Vzdelavani-dh.cz. © SH ČMS 2014. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [citováno 2025-06-12].

⁸*Integrovaný záchranný systém*. Online. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system-818151.aspx>. [cit. 2025-06-03].

⁹§7 písm. a) Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

¹⁰ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2019. Komentáře (WoltersKluwer ČR). 11 s. ISBN 978-80-7598-199-8.

- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a spolky, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Zákon stále užívá pojem „sdružení občanů“, který byl od roku 2012 zrušen a nahrazen spolky.¹¹

2.3 Základní pojmy pro řešenou problematiku

Zde jsou uvedeny vybrané základní pojmy, které jsou nedílnou součástí řešené problematiky:

Humanitární pomoc - představuje soubor organizovaných činností, jejichž cílem je co nejrychleji a co nejefektivněji zmírnit následky mimořádných událostí. Tyto události mohou zahrnovat přírodní katastrofy (např. povodně, vichřice, zemětřesení), technologické havárie (např. únik nebezpečných látek) nebo jiné krizové situace, které mají negativní dopad na obyvatelstvo, jeho zdraví, majetek nebo životní prostředí. Humanitární pomoc se zaměřuje na uspokojení základních životních potřeb osob, které byly mimořádnou událostí zasaženy. To zahrnuje například zajištění potravin, pitné vody, ošacení, hygienických prostředků, dočasného ubytování, zdravotnické péče, sociálního a psychologického poradenství, ale i pomoc při evakuaci nebo obnově běžného života po odeznění krizové situace.¹²

Hrozba – stav nebo situace, která může vést ke vzniku mimořádné události, tedy má potenciál ohrozit životy, zdraví osob, životní prostředí, majetek nebo veřejný pořádek. Nejedná se ještě o událost samotnou, ale o varovný signál nebo soubor podmínek, které vytvářejí riziko jejího vzniku. Jinými slovy, hrozba je varovná situace, ve které existuje důvodné podezření, že by mohlo dojít k závažnému narušení bezpečnosti nebo ochrany obyvatelstva, a je tedy důvod k přijetí preventivních nebo přípravných opatření.¹³

¹¹ ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2019. Komentáře (WoltersKluwer ČR). 13-20 s. ISBN 978-80-7598-199-8.

¹² RICHTER, R. *Výkladový slovník krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. 34 s. ISBN 978-80-86640-54-9

¹³ FIALA, M., VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. 10 s. ISBN 978-80-246-1856-2.

Riziko - možnost, že s určitou pravděpodobností dojde k události, která je z hlediska bezpečnosti považována za nežádoucí. Vždy vychází z konkrétní hrozby, od níž je odvozeno. Míra rizika, tedy pravděpodobnost vzniku škodlivých následků v důsledku působení dané hrozby a zranitelnosti chráněného zájmu, je posuzována prostřednictvím analýzy rizik. Ta zohledňuje nejen samotnou povahu hrozby, ale i úroveň připravenosti subjektu na její zvládnutí. Riziko rovněž vyjadřuje dopad nejistoty na dosažení stanovených cílů, respektive pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s negativními dopady.¹⁴

Mimořádná událost -je považována situace vyvolaná působením neobvyklých přírodních nebo antropogenních sil a jevů, které mohou vážně ohrozit lidské životy, zdraví, majetek nebo složky životního prostředí. Typickým rysem takové události je nutnost bezodkladného provedení záchranných a likvidačních prací k minimalizaci jejích následků.¹⁵

Záchranné práce - jsou činnosti, které jsou nutné provést složkami IZS po oznámení vzniku nebo neodvratně se blížící mimořádné události nebo v místě předpokládaných účinků mimořádné události bezprostředně nebo nejpozději v okamžiku, kdy je to možné s ohledem na zdraví a životy zasahujících osob.¹⁶

Likvidační práce - soubor systematických a cíleně koordinovaných činností, jejichž účelem je odstranění bezprostředních i dlouhodobých následků vyvolaných mimořádnou událostí. Tyto činnosti se zaměřují na eliminaci škodlivých dopadů působících na lidské zdraví a životy, zvířecí populaci, majetek a infrastrukturu, jakož i na ochranu a obnovu životního prostředí. Likvidační práce jsou zpravidla prováděny složkami integrovaného záchranného systému a dalšími specializovanými subjekty, přičemž vyžadují specifické odborné postupy, technické prostředky a často i mezioborovou spolupráci.¹⁷

¹⁴FIALA, M., VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. 14 s. ISBN 978-80-246-1856-2.

¹⁵DVOŘÁK, K., HAUGWITZ, S. *Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného záchranného systému a krizové řízení*. Praha: ArmexPublishing s. r. o., 2021. 7 s. ISBN 978-80-87451-81-6.

¹⁶ŘEHÁK, D., MARTÍNEK, B., LEGIERSKÁ, P. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. Ostrava: SPBI, 2019. 83-86 s. ISBN 978-80-7385-220-7.

¹⁷VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. 12 s. ISBN 978-80-246-2477-8.

2.4 Hasičský záchranný sbor České republiky

Řídí se zákonem č. 320/2015 Sb., Zákon o HZS ČR a o změně některých zákonů. HZS ČR jsou jednou z hlavních složek IZS, jenž přispívá k zajištění bezpečnosti České republiky, plněním a organizováním úkolů požární prevence, civilní ochrany, civilního nouzového plánování, krizového řízení a dalších úkolů, a to v rozsahu a v souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem a dalšími právními předpisy.¹⁸

HZS ČR spolupracuje spolu s Ministerstvem zahraničních věcí ve věci přijímání humanitární pomoci poskytované ČR ze zahraničí.¹⁹

Má za úkol plnit mimořádně i úkoly, které jsou potřebné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatelstva, životního prostředí, zvířat nebo majetku, pokud:

- Nemá tuto povinnost jiný orgán veřejné správy nebo plnění takového úkolu orgánem veřejné správy není za daných podmínek možné a tento orgán o takové plnění požádá
- Je k vykonání takového úkolu kompetentní
- Není ohrožena činnost takovýmto plněním
- Je zde hrozba nebezpečí z prodlení

Vláda může na návrh ministra vnitra vymezit finance, s cílem vykonání daného mimořádného úkolu.²⁰

2.4.1 Organizace HZS ČR

HZS ČR se podle zákona č. 320/2015 Sb., skládá z:

1) Generální ředitelství

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky představuje nedílnou a základní součást organizační struktury Ministerstva vnitra České republiky. V rámci tohoto ministerstva zastává Generální ředitelství roli ústředního správního orgánu, který odpovídá za výkon státní

¹⁸BREJZOVÁ, I., HANUŠKA, Z., ADAMEC, V., ŠENKOVSKÝ, M. 40. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: SPBI, 2022. 24-29 s. ISBN: 978-80-7385-262-7.

¹⁹*Postavení a úkoly*. Online. Hzsqr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzsqr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2025-06-12].

²⁰*Postavení a úkoly*. Online. Hzsqr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzsqr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2025-06-12].

správy v oblastech požární ochrany, integrovaného záchranného systému a civilní ochrany. V jeho čele stojí generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky, jenž v této funkci vystupuje jako statutární zástupce Generálního ředitelství a reprezentuje tento orgán navenek v rámci jeho kompetencí.²¹

Generální ředitel je zároveň odpovědný za řízení a strategické vedení několika klíčových organizačních složek Hasičského záchranného sboru. Konkrétně se jedná o Hasičské záchranné sbory jednotlivých krajů, Záchranný útvar HZS ČR, a dále o Střední odbornou školu požární ochrany a Vyšší odbornou školu požární ochrany se sídlem ve Frýdku-Místku. Ve vztahu k těmto složkám vykonává Generální ředitelství postavení nadřízeného správního orgánu a zajišťuje výkon dohledu a koordinace v rámci správních řízení a úkonů spadajících do věcné a územní působnosti těchto jednotek.²²

Významnou součástí institucionálního rámce, který se podílí na zajištění krizového řízení a koordinace činností integrovaného záchranného systému, je operační a informační středisko. Toto středisko je zřizováno Ministerstvem vnitra a jeho hlavním úkolem je podpora řízení a koordinace zásahové činnosti jednotlivých složek IZS. Kromě základních úkolů může být rozsah jeho působnosti dále rozšířen o specifické činnosti, které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy.²³

Zvláštní postavení v rámci celkové organizační struktury Hasičského záchranného sboru má Hasičský útvar ochrany Pražského hradu. Tento útvar byl zřízen Ministerstvem vnitra jako specializovaná jednotka, jejímž hlavním úkolem je zajištění požární ochrany areálu Pražského hradu, který představuje mimořádně významnou historickou a státní lokalitu. Hasičský útvar ochrany Pražského hradu je plně integrován do struktury HZS ČR a kromě výkonu svých vlastních operačních činností zajišťuje rovněž součinnost a koordinaci s dalšími organizačními složkami Hasičského záchranného sboru, s příslušnými orgány

²¹Zákon č. 320/2015 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů ČR, částka 135/2015.

²²taktéž

²³taktéž

veřejné správy a dalšími subjekty, které se podílejí na zajištění ochrany tohoto objektu.²⁴

Ministerstvo vnitra má rovněž pravomoc zřizovat a provozovat různá vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení. Účelem těchto zařízení je zajištění odborné přípravy, technického zázemí a dalších specifických prostředků nezbytných pro efektivní výkon činností Hasičského záchranného sboru. Tato zařízení jsou začleněna do organizační struktury HZS ČR a podléhají jeho vnitřnímu řízení a správě, čímž přispívají k celkovému zabezpečení odborné a provozní připravenosti systému.²⁵

2) Hasičský záchranný sbor kraje

Je organizační složkou státu a účetní jednotkou, jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. Je správním úřadem v územním obvodu vyššího samosprávného územního celku, pro výkon státní správy ve věcech:

- Požární ochrany
- Ochrany obyvatelstva
- Civilního nouzového plánování
- IZS
- Krizového řízení, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti

Dále plní úkoly podle dalších ustanovení zákona. V čele HZS kraje stojí ředitel.²⁶

3) Škola

Školou se podle zákona č. 320/2015 Sb., o HZS ČR rozumí:

„(1) Škola je organizační složkou státu a účetní jednotkou; její příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(2) Název a sídlo školy jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

(3) V čele školy stojí ředitel.

²⁴taktéž

²⁵taktéž

²⁶MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Veřejné sbory*. Praha: WoltersKluwer, 2011. 29-31 s. ISBN 978-80-7357-604-2.

*(4) Škola poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému a krizového řízení za podmínek stanovených školským zákonem a provádí odbornou přípravu podle zákona o požární ochraně.*²⁷

4) Záchranný útvar HZS ČR

Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen Záchranný útvar HZS ČR) je podle zákona č. 320/2015 Sb., organizační složkou státu a účetní jednotkou, jehož příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele Záchranného útvaru HZS ČR stojí velitel, kterému jsou podřízeny ostatní úseky, oddělení a pracoviště. Jednotky Záchranného útvaru HZS ČR jsou určeny k zásahu při mimořádných událostech velkého rozsahu, živelních pohromách, přírodních kalamit, rozsáhlých požárů a technických zásahů.²⁸

Z právního hlediska přednosti velení, se jedná o jednotku bez místní příslušnosti. Pokud tedy budou v místě zásahu společně zasahovat místní jednotky HZS kraje a Záchranného útvaru HZS ČR, bude mít přednost velení místní jednotka, v němž se událost stala, pokud není rozhodnuto jinak v souladu s vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.²⁹

Záchranné rotý jsou na místo zásahu vysílány na pokyn Národního operačního a informačního střediska Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR, operačním a informačním střediskem Záchranného útvaru HZS ČR. Pro účely zásahu jsou trvale stanoveny síly a prostředky, jenž tvoří „pohotovostní jednotky“, které slouží k řešení mimořádných událostí mimo výkon služby příslušníků, kteří jsou zařazení v pohotovosti konané mimo služební dobu. O zařazení jednotek do pohotovosti rozhoduje příslušný služební funkcionář Záchranného útvaru HZS ČR na základě schválení příslušníkem v pohotovosti vedení.³⁰

Technika a prostředky dle typu MU:

²⁷§ 9 zákona č. 320/2015 Sb., Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

²⁸Organizace. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2025-06-12].

²⁹Působnost. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pusobnost.aspx>. [cit. 2025-06-12].

³⁰taktéž

- **Vyprošťovací technika a jeřáby** = záchranné rotý disponují specializovanou vyprošťovací technikou a těžkou zvedací mechanizací, zejména mobilními jeřáby, které jsou určeny k odstraňování trosk zřícených budov, konstrukcí a jiných masivních překážek. Tyto prostředky se uplatňují zejména při realizaci záchranných operací po živelních pohromách, závažných dopravních nehodách nebo v případech, kdy je nutné vyprostit osoby zavalené či jinak uvězněné v nepřístupném nebo nestabilním prostředí. Použití této techniky je nezbytné pro zajištění rychlého, efektivního a především bezpečného postupu záchranných prací, neboť umožňuje manipulaci s těžkými břemeny bez dalšího ohrožení zasahujících složek nebo zachraňovaných osob.
- **Zemní stroje** = tato technika je využívána k poskytování technické podpory a přímé pomoci při široké škále zásahových situací. Mezi typické činnosti, při nichž nachází uplatnění, patří například odstraňování sutí, realizace výkopových prací, demolice staticky narušených objektů či vytváření průchodů a přístupových cest do lokalit, které jsou jinak obtížně dostupné pro zasahující jednotky. Použití těchto strojů významně zvyšuje efektivitu záchranných operací přímo v místě mimořádné události, neboť umožňuje jednotkám rychlý a bezpečný přístup k ohniskům zásahu i k postiženým osobám.
- **Nákladní a přepravní technika** = slouží k zajištění přepravy různorodého materiálu, technického vybavení a v případě potřeby i osob přímo na místo mimořádné události. Tato technika představuje nezbytnou součást logistické podpory záchranných operací, neboť umožňuje efektivní přesun prostředků nezbytných pro zásah. Zahrnuje především specializované dopravní prostředky, jako jsou nákladní automobily, tahače s návěsy, autobusy a další vozidla uzpůsobená pro přepravu jak hmotného vybavení, tak zasahujících osob. Jejich využití přispívá k plynulosti zásahové činnosti a umožňuje operativní nasazení sil a prostředků i v případě událostí rozsáhlejšího charakteru či v obtížně přístupném terénu.
- **Plavidla** = představují specifický typ techniky určený pro provádění záchranných operací ve vodním prostředí, a to jak na tekoucích, tak i na stojatých vodních plochách. Jejich nasazení je klíčové především při řešení mimořádných událostí spojených s povodněmi, kdy umožňují efektivní zásah v oblastech, které jsou jinak nedostupné nebo zaplavené. Záchranné

jednotky pomocí plavidel zajišťují zejména vyhledávání a záchranu ohrožených osob, jejich evakuaci z postižených lokalit, a rovněž přepravu materiálu a technického vybavení nezbytného pro další fáze zásahu. V těchto situacích představují plavidla nezastupitelný prostředek pro zajištění mobility a bezpečnosti zasahujících složek v podmínkách narušené infrastruktury.

- **Dálková doprava vody** = je klíčovým nástrojem technické podpory při mimořádných událostech, zejména v situacích rozsáhlých požárů nebo narušení dodávek pitné vody pro obyvatelstvo. Jejím hlavním účelem je zabezpečení dopravy vody na větší vzdálenosti – ať už pro potřeby zasahujících jednotek v místech požárů, nebo pro zajištění základních životních potřeb obyvatel v postižených lokalitách. Zahrnuje jak přepravu užitkové vody určené k následné úpravě, tak i distribuci pitné vody v případech dlouhodobého sucha či jiných mimořádných událostí spojených s výpadkem veřejného zásobování. Realizace této činnosti probíhá za pomoci specializovaných prostředků, jako jsou hadicová vozidla, cisterny nebo mobilní úpravní vody. Ty umožňují jak samotný transport vody, tak její hygienickou úpravu pro účely lidské spotřeby. Díky této technice je možné zajistit kontinuální dodávku vody do zásahových prostor i pro zasažené obyvatelstvo, čímž se přispívá k udržení základních životních a hygienických podmínek v krizových situacích.
- **Dekontaminace techniky nebo osob** = má zásadní význam při zásazích, kde došlo k úniku nebezpečných látek, a slouží k odstranění či snížení úrovně kontaminace z povrchů, vybavení, vozidel nebo lidského těla. Tento proces je nezbytný pro minimalizaci škodlivých účinků chemických, biologických nebo radioaktivních látek, které mohou ohrozit zdraví zasahujících jednotek i civilního obyvatelstva. Dekontaminace se provádí bezprostředně po expozici nebezpečné látky nebo v průběhu zásahu, pokud hrozí další šíření kontaminace do okolí. Použité metody dekontaminace mohou být různého charakteru – zahrnují chemické prostředky neutralizující kontaminanty, fyzikální techniky (oplachy, kartáčování, parní čištění) nebo využití specializovaného dekontaminačního zařízení. Volba konkrétního postupu se řídí typem kontaminace a charakterem zasaženého objektu či osoby. Dekontaminace je nedílnou součástí systému ochrany obyvatelstva a

zasahujících složek integrovaného záchranného systému, neboť přispívá k omezení sekundárního šíření škodlivin a ochraně zdraví během i po skončení mimořádné události.

- **Elektrocentrály** = slouží k zajištění nezávislého zdroje elektrické energie v místech, kde došlo k výpadku dodávek ze sítě nebo kde elektrická infrastruktura vůbec není dostupná. Elektrická energie je při záchranných a likvidačních pracích naprosto nezbytná – umožňuje provoz zásahového vybavení, komunikačních prostředků, osvětlovacích systémů, topných zařízení a dalších technologií, které jsou klíčové pro efektivní průběh operací v terénu. Nasazení elektrocentrál je obzvlášť důležité při řešení mimořádných událostí, jako jsou přírodní katastrofy, rozsáhlé nehody, technologické havárie nebo humanitární krize, kdy dochází k narušení základní infrastruktury. Elektrocentrály zajišťují kontinuitu zásahu a umožňují fungování všech složek integrovaného záchranného systému i v prostředí s omezenými provozními podmínkami. Díky nim je možné udržet vysokou úroveň funkčnosti, bezpečnosti a koordinace činností během celé doby zásahu.
- **Ostatní a technika a prostředky Záchraného útvaru HZS ČR** = zahrnují široké spektrum specializovaného vybavení, které doplňuje hlavní zásahovou techniku a slouží k plnění specifických úkolů během záchranných a likvidačních prací. Do této kategorie spadají například kontejnery různých typů – zejména tankovací kontejnery, skladovací kontejnery, kontejnery určené pro manipulaci s nebezpečnými nebo radioaktivními látkami, mrazírenské kontejnery či kontejnery určené k hašení automobilů. Součástí této techniky jsou rovněž prostředky pro přesun příslušníků zasahujících jednotek v terénu, mezi něž lze zařadit například čtyřkolky. Tyto prostředky umožňují rychlou mobilitu a přístup do hůře dostupných oblastí. Ostatní technika a prostředky tvoří nedílnou součást výbavy Záchraného útvaru a výrazně přispívají k celkové operativnosti, samostatnosti a připravenosti jednotek při řešení nejrůznějších typů mimořádných událostí.³¹

Hlavní úkoly a zaměření Záchraného útvaru HZS ČR.

³¹*Technika a prostředky Záchraného útvaru HZS ČR.* Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr-847147.aspx>. [cit. 2025-06-12].

Jak již bylo zmíněno v úvodu práce, úkoly jsou specifikovány zákonem č. 320/2015 Sb., o HZS ČR, ve znění pozdějších předpisů. Úkoly lze dále rozčlenit na tyto části:

1. Záchranná a humanitární činnost:

- Poskytování záchranné a humanitární pomoci v ČR i zahraničí
- Zásahová činnost speciálních služeb – kynologové, potápěči a střelmistři
- Nouzové zásobování pitnou vodou, elektrickou energií a humanitárním materiálem
- Odklizení sutin zřícených objektů, demolice narušených objektů
- Práce se zemními stroji např. při požárech, povodních, sesuvech
- Vyprošťování a odtahování techniky při dopravních nehodách
- Hašení rozsáhlých lesních požárů a skládek
- Poskytování techniky složkám IZS ČR
- Přeprava materiálů, nadrozměrné techniky
- Manipulace a přeprava nevybuchlé techniky
- Řešení sněhových a větrných kalamit
- Evakuace osob, zvířat a materiálu
- Dekontaminace osob a techniky
- Velkokapacitní čerpání vody
- Přeprava a výstavba materiálních základů humanitární pomoci
- Dálková doprava vody
- Obnova míst postižených MÚ
- Různé typy technických zásahů, apod.

2. Ostatní činnosti v rámci složek IZS ČR:

- Spolupráce a zajištění různých činností složek IZS ČR a veřejné správy (HZS ČR, PČR...)

3. Vzdělávání:

- Zajišťování odborných a specializačních školení (např. obsluha motorových řetězových pil, dekontaminace u MÚ, obsluha zemních a stavebních strojů, vůdce malého plavidla.)

- Získávání řidičského oprávnění pro příslušníky HZS ČR, dalších složek IZS ČR a členy jednotek sboru dobrovolných hasičů.³²

Organizace Záchraného útvaru HZS ČR:

Dle organizační struktury uvedené na obrázku 3 můžeme sledovat umístění záchranných rot do dislokací Hlučín, Zbiroh a Jihlava. Výjezd pohotovostních jednotek Záchraného útvaru HZS ČR je stanoven sbírkou interních aktů řízení velitele Záchraného útvaru HZS ČR č. 9/2016, kterým se stanoví úkoly a činnost Záchraného útvaru HZS ČR pro účely organizačního a operačního řízení.³³

Výjezd pohotovostní jednotky z místa své dislokace:

Jednotku Záchraného útvaru na místo zásahu vysílá Operační a informační středisko Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Pro účely zásahu jsou u Záchraného útvaru trvale určeny síly a prostředky, které tvoří tzv. „pohotovostní jednotky“ určené k řešení mimořádných událostí v době mimo pravidelný výkon služby. Tyto jednotky jsou složeny z příslušníků zařazených do pohotovosti vykonávané mimo službu, tedy mimo stanovenou pracovní dobu. O zařazení sil do služební pohotovosti na stanici rozhoduje příslušný služební funkcionář Záchraného útvaru HZS ČR na základě souhlasu příslušníka zařazeného do pohotovosti a se schválením vedení.³⁴

- Do 90 minut – v případě vyzvání mimo rámec pracovní doby
- Do 60 minut – pokud k výzvě dojde v pracovní době pracovních dnů a jde-li o výjezd více kusů techniky nebo techniky, která nelze přepravit samovolně
- Do 30 minut – pokud dojde k výzvě v pracovní době pracovních dnů a jde-li o výjezd jednotlivé techniky s osádkou³⁵

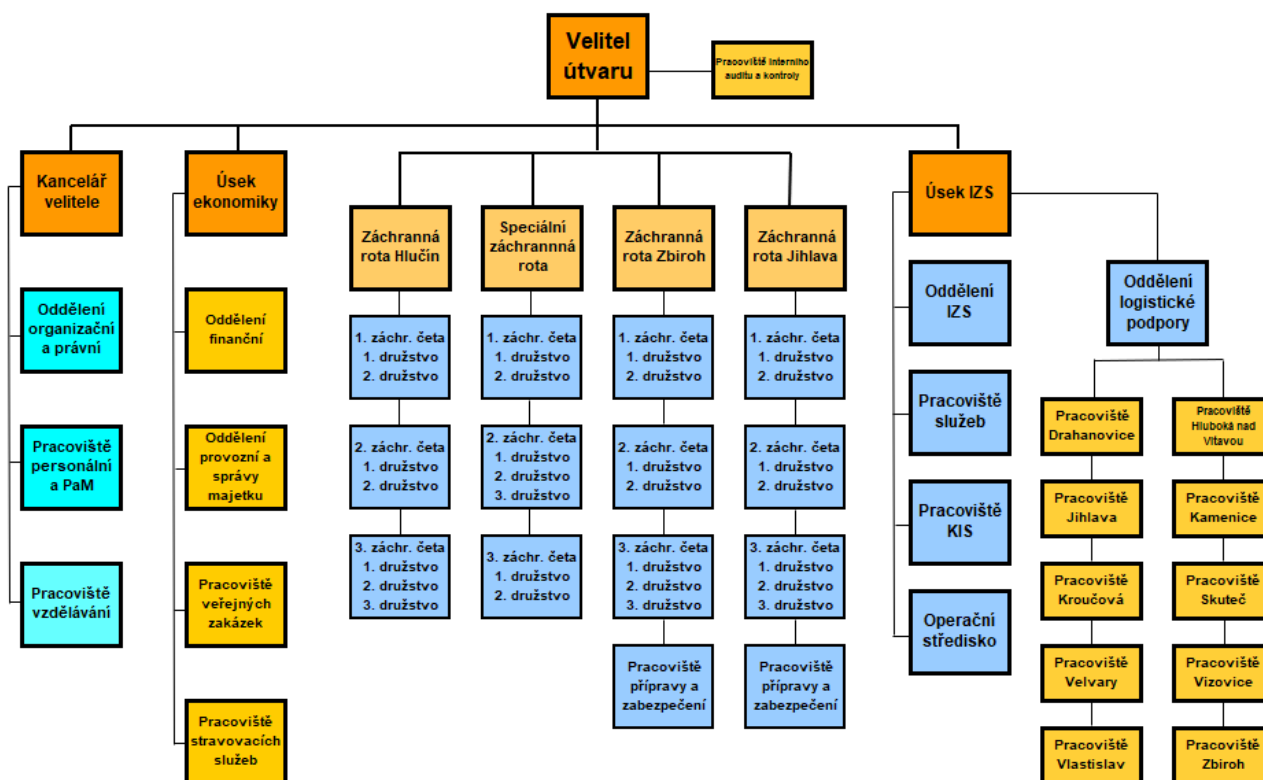
³²taktéž

³³Organizace. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2025-06-12].

³⁴Organizace výjezdu jednotky Záchraného útvaru k zásahu a její předurčenost. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pusobnost.aspx>. [cit. 2025-06-12].

³⁵Organizace výjezdu jednotky Záchraného útvaru k zásahu a její předurčenost. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pusobnost.aspx>. [cit. 2025-06-12].

Obrázek č. 3 Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR³⁶

2.5 Záchranná rota Jihlava

Tato Záchranná jednotka s dislokací v Jihlavě, byla založena 1. října 2015, a svou činnost zahájila 1. ledna 2016, kdy se přesunula z Hlučína do svého nového působiště v Jihlavě, kde se nachází doposud. Její založení bylo z důvodu přístupu a efektivního využití sil a prostředků na území ČR. Podle slov Generálního ředitele HZS ČR genpor. Ing. Drahoslava Ryby, který vysvětlil situaci v časopise 112 takto: „Jihlava byla zvolena jako strategické místo uprostřed ČR, hned u dálnice D1. Pokud je potřeba rychle vyslat speciální síly a prostředky ZÚ HZS ČR, bylo by možné je zatím vysílat pouze z Hlučína a Zbirohu. Dojezdová vzdálenost byla ale například v případě některých živelních pohrom, například povodní, příliš dlouhá. V takových případech je potřeba nasadit těžkou techniku okamžitě. ČR bude díky otevření areálu v Jihlavě plošně pokryta tak, aby bylo možné v relativně krátkém čase zasáhnout pomocí těžké a speciální techniky na jejím celém území. Zasahovat budou příslušníci ZÚ HZS ČR, jehož jedna rota zde (v Jihlavě) bude dislokována. Stejným způsobem se díky skladu

³⁶Organizace. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2025-06-12].

humanitární pomoci dostane v případě nutnosti rychleji k občanům materiální pomoc, pokud přijdou například povodně.“³⁷

Vznikem Záchranné roty Jihlava lze konstatovat, že doplňuje efektivní využití sil a prostředků, kterými disponuje Záchranný útvar HZS ČR.

Záchranné roty jsou personálně sestaveny identicky. Záchranná rota dislokovaná v Jihlavě se skládá ze tří záchranných čet a pracoviště přípravy a zabezpečení. Je kombinací prostředků záchranné roty Hlučín a speciální záchranné roty, která je taktéž dislokovaná v Hlučíně. Činnost Záchranné roty Jihlava spočívá v těch činnostech, které zabezpečují níže uvedené Záchranné čty:

- Zajišťuje zřizování průchodů a průjezdových tras, včetně tvorby ochranných protipožárních pásů;
- Realizuje činnosti zaměřené na vyhledávání a vyprošťování osob zavalených v sutinách a závalech;
- Zabezpečuje nouzové dodávky vody, potravin, elektrické energie a zajišťuje osvětlení pracovišť;
- Provádí lokalizaci a eliminaci následků poruch technické infrastruktury;
- Zajišťuje stabilizační práce u poškozených stavebních objektů, případně provádí jejich řízenou demolici;
- Realizuje zemní práce, včetně zprůchodnění říčních koryt a zprůjezdnění zavalených komunikací;
- Provádí vyprošťování uvízlé nebo havarované techniky;
- Zajišťuje přepravu osob, majetku a distribuci vody;
- Provádí odčerpávání vody pomocí velkokapacitních čerpacích zařízení;
- Realizuje záchranné operace a odstraňování škod způsobených živelnými pohromami, závažnými dopravními nehodami a průmyslovými haváriemi, včetně poskytování asistence při likvidaci úniků ropných látek;
- Provádí dekontaminační činnosti zaměřené na osoby, techniku a materiál, včetně jejich vyproštění z kontaminovaného prostoru;
- Zajišťuje dekontaminaci kontaminovaných prostor a objektů;

³⁷V Jihlavě vznikl unikátní areál, záchranná rota ve středu republiky vhodně doplňuje Hlučín a Zbiroh. Online. Pozary.cz. 2015. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/126012-v-jihlave-vznikl-unikatni-areal-zachranna-rota-ve-stredu-republiky-vhodne-doplnuje-hlucin-a-zbiroh/>. [citováno 2025-06-12].

- Realizuje radiační, chemický a biologický monitoring a meteorologická pozorování;
- Podílí se na zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva prostřednictvím rozvinutí a provozu materiální základny humanitární pomoci (Skladové a opravárenské zařízení HZS ČR).³⁸

Výše uvedenou specifikaci činností lze přiřadit jednotlivým záchranným četám a to následovně:

- 1. četa – svým vybavením je předurčena pro provádění zemních prací.
- 2. četa – svým vybavením je předurčena pro vyprošťování. Dále disponuje pásovou vyprošťovací a přepravní technikou
- 3. četa – je předurčena pro dekontaminaci osob a techniky, přepravu vody, napájení elektrickou energií.
- Pracoviště přípravy a zabezpečení – zajišťuje logistickou podporu Záchranné roty Jihlava, včetně provádění a zajištění odborné přípravy jednotky.

Již přes zmíněné předurčení záchranných čet musí příslušníci Záchranné roty být vycvičeni základními hasičskými kurzy a být držiteli příslušných oprávnění.

Technikou, kterou jednotlivá rota disponuje, je uvedená v příloze č. 1

2.6 Mechanismus civilní ochrany Evropské unie

Mechanismus civilní ochrany Evropské unie je nástroj, který slouží k poskytování koordinované pomoci členským státům Evropské unie i třetím zemím při řešení mimořádných událostí, jako jsou přírodní katastrofy, pandemie, teroristické útoky nebo jiné krizové situace. Jeho cílem je zlepšit schopnost Evropské unie rychle reagovat na tyto události, poskytnout informovanost obyvatelstvu o událostech a připravenost na ně. A v neposlední řadě podporu prostřednictvím posílení spolupráce, výměny zkušeností a zdrojů mezi členskými státy.³⁹

Mechanismu se účastní 27 zemí EU, ale také další státy, které nejsou členy EU: Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Island, Norsko, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

³⁸Záchranné roty Záchranného útvaru HZS ČR. Online. Hzs-cr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzs-cr.gov.cz/clanek/zachranne-rot-y-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>. [cit. 2025-06-12].

³⁹MARTÍNEK, B., TVRDEK, J. *Ochrana obyvatelstva II*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. 67 s. ISBN 978-80-7251-323-9.

Klíčovým centrem mechanismu civilní ochrany EU je středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC). Jeho úkolem je neustále monitorovat události po celém světě a zajišťovat koordinaci opatření EU v reakci na katastrofy. Pro podporu operací civilní ochrany se také využívají satelitní mapy, které poskytuje program Copernicus pro podporu krizového řízení. Tyto mapy poskytují včasné a přesné geoprostorové informace, které jsou neocenitelné pro určení postižených oblastí a plánování operací pro odstraňování následků katastrof.⁴⁰

Moduly civilní ochrany zaregistrované ČR jsou v databázi Společného komunikačního a informačního systému pro mimořádnou událost. Jsou to odřady vytvořené z vnitrostátních zdrojů jednoho nebo více členských států na základě dobrovolnosti a představují příspěvek ke schopnosti rychlé reakce civilní ochrany Unie. Moduly civilní ochrany se vytváří v souladu s požadavky stanovenými Rozhodnutím Komise ze dne 20. prosince 2007 č. 2008/73/ES, Euroatom a Rozhodnutím Komise ze dne 29. července 2010 č. 2010/481/EU, Euroatom.⁴¹

V ČR je celkem 6 modulů civilní ochrany, jsou jimi:

1. Vyhledávací a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách - MUSAR (Medium Urban Search and Rescue):

V rámci databáze CECIS (Common Emergency Communication and Information System) jsou za Českou republiku registrovány dva záchranné moduly, které jsou připraveny k mezinárodnímu nasazení v případě mimořádných událostí. Tyto moduly jsou organizačně zajišťovány buď Hasičským záchranným sborem hlavního města Prahy, nebo Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje. Modul je tvořen několika odborně zaměřenými složkami, které plní specifické úkoly při záchranných operacích. Konkrétně se jedná o:

- Vyhledávací složku, která je doplněna o kynology Hasičského záchranného sboru České republiky, příslušníky ostatních složek integrovaného záchranného systému a dále o osoby poskytující osobní a věcnou pomoc,

⁴⁰WIDMALM, S., PARKER, C.H.F., PERSSON, T. *Civil Protection Cooperation in the European Union: How Trust and Administrative Culture Matter for Crisis Management*. Londýn: Palgrave Macmillan, 2019. 214 s. ISBN 978-3-030-02857-2.

⁴¹Civilní ochrana v EU. Online. Consilium.europa.eu. 2025. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/civil-protection/>. [citováno 2025-06-12].

- Záchrannou složku, zajišťující technické činnosti v místě zásahu,
- Lékařskou složku, která je doplněna o lékaře z Úrazové nemocnice v Brně,
- Management modulu a
- Odpovídající logistické zázemí, potřebné pro zabezpečení soběstačnosti týmu.

Celkový počet členů týmu činí 36 osob. Mezi nimi se nachází:

- 1 statik,
- 1 lékař
- a 6 kynologů.

Předpokládaná doba nasazení modulu v terénu činí 7 dnů.⁴²

2. Vyhledávací a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách – HUSAR (Heavy Urban Search and Rescue):

Tento záchranný modul je sestaven z vybraných částí středních USAR (Urban Search and Rescue) modulů, které provozují Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy a Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Konstrukce modulu vychází z personálního, technického a organizačního základu těchto dvou subjektů, které disponují odpovídající odborností a operačními kapacitami pro zásah při rozsáhlých mimořádných událostech.

Po stránce odborné náplně, provozního zajištění a operačního nasazení je tento modul strukturován identicky jako modul typu MUSAR (Medium Urban Search and Rescue), tedy s obdobným vnitřním uspořádáním jednotlivých složek a funkcí, které zajišťují komplexní vyhledávací, záchranné a podpůrné činnosti.

Celkový počet členů týmu tvoří 68 osob, přičemž jsou v rámci tohoto personálního stavu zastoupeny následující odborné profese:

- **1 statik**, který zabezpečuje posouzení konstrukční stability narušených objektů a navrhuje opatření k zajištění bezpečného provozního postupu složek v nebezpečném prostředí,

⁴²*Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 13/2016.* Online. Hasiči-vzdelavani.cz. 2016. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_2016_13_Vytvoreni_odradu.pdf. [cit. 2025-06-12].

- **2 lékaři**, jejichž úkolem je poskytovat zdravotnickou podporu jak záchráněným osobám, tak samotným členům týmu v průběhu nasazení,
- **10 kynologů**, kteří jsou vybaveni speciálně vycvičenými psy pro vyhledávání osob v troskách a obtížně přístupných prostorách.

Tento modul je předurčen k nasazení po dobu až 10 dnů, během nichž je schopen operovat samostatně a s plnou soběstačností ve všech klíčových aspektech svého působení.⁴³

3. Vysokokapacitní čerpání vody – HCP (High Capacity Pumping)

Modul typu High Capacity Pumping (HCP) představuje specializovanou záchrannou jednotku, jejímž hlavním účelem je zajištění odčerpávání vody v zaplavených oblastech a zajištění dodávek vody k účelům hašení požárů, především v případech, kdy nejsou dostupné běžné vodní zdroje nebo kapacity. V podmínkách Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR) je tento modul vytvářen na základě opěrných bodů vybraných krajských ředitelství HZS ČR, které jsou specializovány na velkoobjemové čerpání vody, dálkovou dopravu vody hadicovým vedením a načerpání vody z velkých hloubek. Tyto opěrné body disponují personálem i technickými prostředky odpovídajícími požadavkům pro nasazení modulu v národním i mezinárodním měřítku. Modul HCP je vybaven speciálními velkoobjemovými čerpadly, která umožňují efektivní manipulaci s velkým množstvím vody i za náročných terénních a provozních podmínek. Součástí modulu je rovněž logistické a velitelské zázemí, které zajišťuje řízení činností v terénu, podporu technického zabezpečení a soběstačnost týmu po dobu nasazení. Personální složení týmu čítá přibližně 28 osob, přičemž konkrétní počet členů je variabilní a závisí na množství nasazené čerpací techniky a potřebném počtu obslužného personálu. Modul je koncipován tak, aby byl schopen samostatného provozu po dobu až 21 dnů, přičemž přeprava k místu zásahu je realizována pozemní cestou.⁴⁴

4. Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků – CBRND (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Detection and Sampling):

⁴³taktéž

⁴⁴taktéž

Modul CBRNDET představuje speciálně vyčleněnou záchrannou jednotku, která je určena k nasazení při událostech spojených s podezřením na výskyt nebo potvrzeným únikem chemických, biologických, radiologických či jaderných (CBRN) látek. Hlavním účelem modulu je rychlá identifikace a hodnocení rizik, která tyto nebezpečné látky představují, včetně provedení opatření směřujících k minimalizaci jejich škodlivých dopadů na obyvatelstvo, zasahující složky a životní prostředí.

Mezi klíčové činnosti modulu patří:

- počáteční posouzení míry nebezpečí nebo rizika na základě dostupných informací a přímého pozorování situace v místě zásahu,
- odběr vzorků podezřelých látek (např. z půdy, vody, vzduchu nebo kontaminovaných materiálů),
- označení a vymezení kontaminované (zamořené) oblasti za účelem ochrany ostatních složek integrovaného záchranného systému a veřejnosti,
- stanovení prognózy dalšího vývoje situace, a to jak z hlediska šíření nebezpečných látek, tak z pohledu možných dopadů,
- aktivní podíl na okamžitém snižování úrovně rizika, zejména prostřednictvím detekčních a diagnostických činností, které umožňují informované rozhodování při řízení zásahu.

Tento modul je z hlediska odborného zabezpečení vytvářen na základě opěrných bodů Hasičského záchranného sboru České republiky, které jsou určeny pro rozšířenou detekci nebezpečných látek. Konkrétně se jedná o chemické laboratoře krajských ředitelství HZS ČR, jež disponují přenosnou laboratorní technikou, mobilními prostředky a specializovaným personálem schopným provádět terénní analýzy a odběry. Logistickou a velitelskou část modulu zajišťují síly a prostředky USAR odřadu Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy, které odpovídají za zajištění provozní podpory, přepravy, zázemí a organizačního řízení celého týmu během nasazení v terénu.⁴⁵

Celkový počet příslušníků modulu činí 14 osob, přičemž tým je strukturován následovně:

⁴⁵taktéž

- chemická laboratoř s výjezdovou skupinou, která provádí odběry a laboratorní analýzy přímo v zasaženém prostoru,
- výjezdová skupina stanice HZS kraje pro rozšířenou detekci nebezpečných látek, známá též jako protiplynový tým, která zajišťuje detekci a měření koncentrací v terénu,
- a dále logistické a velitelské zabezpečení, jež zajišťuje podporu odborným složkám a koordinaci činnosti modulu jako celku.⁴⁶

5. Povodňové záchranné práce s pomocí člunů – FRB (Flood Rescue Module using Boats):

Modul typu Flood Rescue using Boats (FRB) je specializovanou záchrannou jednotkou určenou k nasazení při mimořádných událostech spojených s povodněmi a záplavami, kdy dochází k ohrožení životů a zdraví osob v důsledku zaplavení obytných oblastí, dopravní infrastruktury či jiných kritických lokalit. Jeho činnost je zaměřena především na pátrací a záchranné operace na vodní hladině a v zaplaveném terénu, a to s využitím speciálních záchranných člunů a související techniky. Hlavní úlohou týmu je vyhledávání a záchrana osob, které se ocitly v přímém ohrožení v důsledku záplav – ať už se nacházejí na volné vodní ploše, v částečně zatopených budovách, nebo jsou izolovány v obtížně přístupných oblastech. Kromě samotné evakuace a převozu těchto osob na bezpečné místo se tým rovněž podílí na zajištění jejich základních potřeb, především v podobě poskytnutí nezbytné první pomoci, základního ošacení, pitné vody nebo přístřeší, a to podle aktuálních podmínek a naléhavosti situace. Modul FRB je předurčen pro nasazení v rámci mezinárodních záchranných operací, přičemž jeho přeprava na místo zásahu je zajišťována výhradně pozemní cestou. Za tuto přepravní kapacitu odpovídá Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, který disponuje technickými prostředky a kapacitami umožňujícími rychlý přesun člunů, obslužného vybavení i celého týmu. Celková personální kapacita modulu činí 35 osob, které jsou rozděleny do dvou základních složek podle jejich odborného zaměření:

- 24 osob tvoří odborný personál obsluhující záchrannou techniku, zejména čluny a související vybavení pro práci na vodě a v zaplaveném prostředí,

⁴⁶taktéž

- 11 osob zajišťuje logistické a velitelské zabezpečení modulu, včetně koordinace činnosti týmu, plánování zásahu, komunikace se složkami integrovaného záchranného systému a zabezpečení provozní soběstačnosti během nasazení.⁴⁷

6. Předsunutá záchranná jednotka – AMP (Advanced medical post):

Modul typu AMP (Advanced Medical Post) představuje mobilní specializovaný tým, jehož hlavní poslání spočívá v poskytování urgentní zdravotnické péče přímo v místě vzniku mimořádné události (MU) či katastrofy, případně v její bezprostřední blízkosti. Jednotka je určena k nasazení zejména v situacích, kdy je nutné rychle a efektivně ošetřit větší počet osob s vážnými zraněními a zároveň překlenout časový úsek do příjezdu nebo dostupnosti standardních zdravotnických zařízení. Činnost této předsunuté záchranné jednotky je zaměřena na poskytování specializované medicínské péče s důrazem na:

- resuscitační zásahy u kriticky zraněných osob,
- traumatologickou péči při vícečetných či závažných poraněních,
- a další akutní zdravotnické úkony odpovídající potřebám osob, které byly přímo zasaženy účinky mimořádné události⁴⁸

Díky své mobilitě a rychlému nasazení může tento tým působit přímo v terénu, čímž přispívá ke zvýšení šancí na přežití postižených osob, a to zejména v případech, kdy je dostupnost nemocniční péče ztížena časově, logisticky nebo infrastrukturalně. Celkový počet členů tohoto týmu činí 36 osob, které jsou rozděleny podle své odbornosti a příslušnosti k jednotlivým institucím následovně:

- 13 příslušníků Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy, kteří zajišťují technické a operační zabezpečení fungování předsunutého zdravotnického místa, včetně podpory zdravotnického personálu v podmínkách ztíženého prostředí,
- 9 lékařů z Fakultní nemocnice Brno, jejichž specializace pokrývají oblasti urgentní medicíny, anesteziologie, chirurgie a další obory nezbytné pro zajištění akutní péče v terénu,
- 14 členů nelékařského zdravotnického personálu, rovněž z Fakultní nemocnice Brno, kteří vykonávají odborné činnosti v rámci

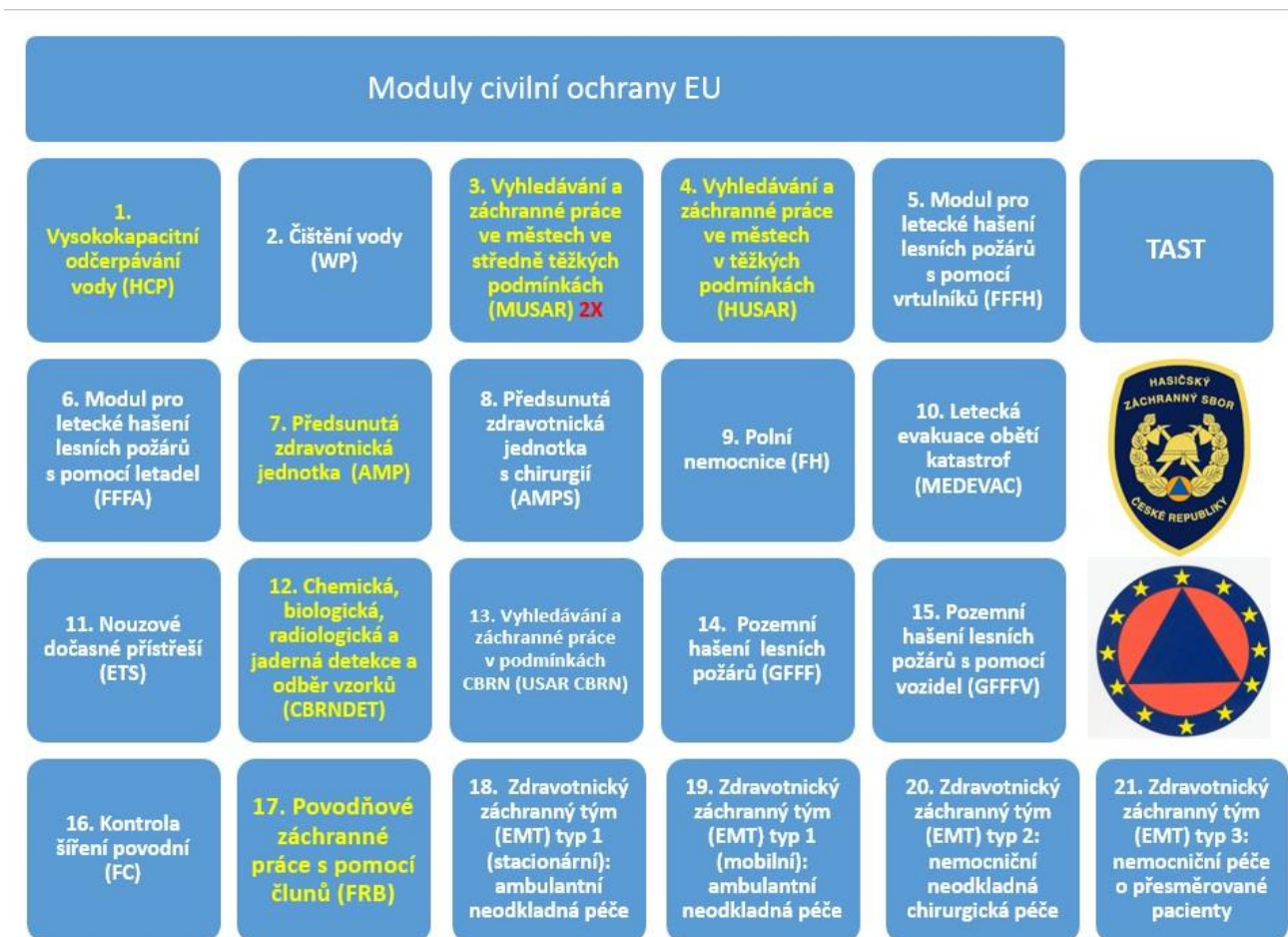
⁴⁷taktéž

⁴⁸taktéž

přednemocniční péče, jako jsou zdravotní sestry, záchranáři a další kvalifikovaný personál.

Tým AMP je navržen tak, aby byl plně soběstačný po nezbytně dlouhou dobu, umožňoval efektivní rozvinutí mobilního pracoviště v krizových podmínkách a plnil funkci přechodného zdravotnického zařízení pro zvládání hromadného postižení zdraví v součinnosti s ostatními složkami integrovaného záchranného systému.⁴⁹

Obrázek č. 4 Moduly civilní ochrany EU⁵⁰

2.7 Zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací

Zákon o integrovaném záchranném systému svěřuje Ministerstvu vnitra pravomoc rozhodovat, v koordinaci a po dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí, o poskytování humanitární pomoci ze strany České republiky do zahraničí. Tato zákonná úprava stanovuje institucionální rámec pro organizaci a realizaci zahraniční pomoci v případech

⁴⁹taktéž

⁵⁰Mechanismus civilní ochrany Unie. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/aktivity-na-mezinarodni-urovni-mechanismus-civilni-ochrany-unie.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>. [cit. 2025-06-12].

mimořádných událostí, krizových situací či katastrof, kdy je nezbytné reagovat na žádosti postižených států nebo mezinárodních organizací. Zároveň tento právní předpis vytváří podmínky pro zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací, a to prostřednictvím státních složek, které jsou k těmto činnostem určeny. Takové zapojení je realizováno v rámci koordinace na mezistátní nebo nadnárodní úrovni a vychází z principů solidarity a mezinárodní spolupráce.⁵¹

Česká republika v rámci mezinárodních záchranných operací zajišťuje:

- **Humanitární pomoc** = Humanitární pomoc České republiky je koordinována Ministerstvem zahraničních věcí, které zároveň rozhoduje o jejím financování. V případech, kdy částka nepřesahuje 5 milionů Kč, rozhoduje ministr zahraničních věcí, při vyšších částkách pak vláda. Klíčovým nástrojem v procesu informování a koordinace jsou kontaktní body státu, zejména Operační a informační středisko Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Významnou roli sehrávají také zastupitelské úřady ČR v zahraničí, které se podílejí na přípravě, koordinaci a realizaci pomoci přímo v postižených oblastech. Česká republika se rovněž zapojuje do spolurozhodování o poskytování humanitární pomoci v rámci Evropské unie prostřednictvím Výboru pro humanitární pomoc (ECHO). V souladu s aktuálními mezinárodními trendy je humanitární pomoc stále častěji poskytována prostřednictvím mezinárodních organizací formou finančních příspěvků. Za účelem zvýšení koordinace a efektivity pomoci byly vyvinuty mechanismy, jako jsou Consolidated Appeal Process (CAP) a Flash Appeal, které sdružují výzvy vládních i nevládních subjektů. Finanční podpora je nejčastěji směřována organizacím působícím přímo v terénu, zejména institucím systému OSN (např. WFP, UNHCR, UNICEF) a Mezinárodnímu červenému kříži (ICRC, IFRC), případně českým nevládním organizacím s aktivní přítomností v zasažené lokalitě.⁵²

⁵¹SKALSKÁ, K.; HANUŠKA, Z.; DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul 1*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 51 s. ISBN 978-80-86640-59-4.

⁵²HORÁK, R. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. 262 s. ISBN 80-7201-471-4.

- **Vysílání sil a prostředků** = Nařízením vlády č. 463/2000 Sb. byla stanovena základní pravidla pro zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací, jejichž realizaci zajišťuje Ministerstvo vnitra prostřednictvím Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Zásady této činnosti jsou obsaženy v dokumentu schváleném usnesením vlády č. 458/2001, přičemž následné zkušenosti vedly k jejich rozšíření usnesením Bezpečnostní rady státu č. 10/2004, které se zaměřuje na vytvoření podmínek pro účast občanů ČR v civilních misích Evropské unie a dalších mezinárodních organizacích.⁵³

Mezinárodní zapojování ČR do záchranných operací stanoví několik právních předpisů. Mezi ty nejdůležitější patří Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., které stanoví pravidla pro zapojování do mezinárodních operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci. Dále je významný zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci. Klíčový je zákon 239/2000 Sb., o IZS. V rámci zahraniční spolupráce, Česká republika vytváří záchranné odřady.⁵⁴

Graf 1 vyobrazuje počet výjezdů do zahraničí v letech 2015 - 2024. Data byla shromážděna ze statistických ročenek jednotlivých let. Jak je z grafu 1 vidno, tak tendence nějakým výrazným způsobem nevzrůstá ale ani neklesá.

Graf 2 poukazuje, k jakým událostem se v jednotlivých letech vyjíždělo nejvíce. Z grafu lze vyčíst, že nejvíce zásahu bylo vyžadováno k požárům, poté k dopravním nehodám.

Nutno ovšem podotknout, že do celkových počtů nejsou zahrnuty humanitární pomoci ČR do zahraničí.

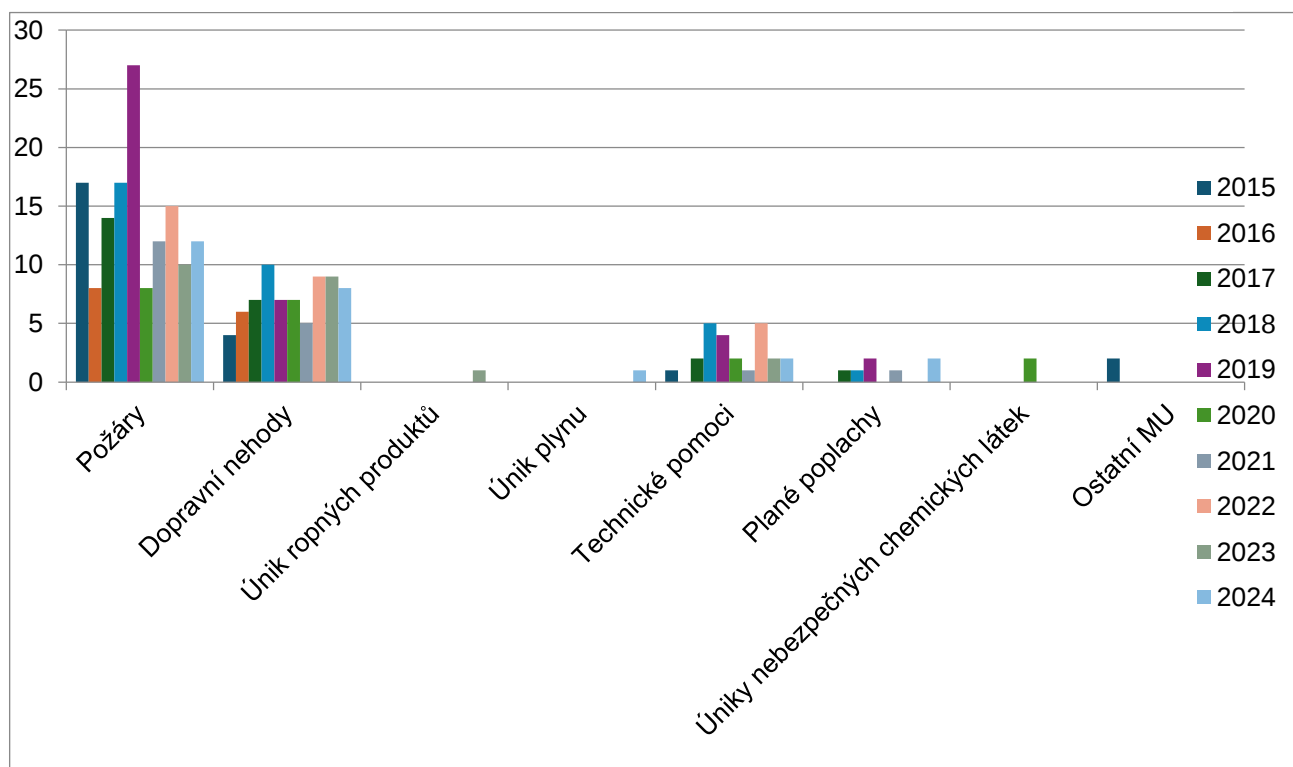
⁵³SKALSKÁ, K.; HANUŠKA, Z.; DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul 1*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 52 s. ISBN 978-80-86640-59-4.

⁵⁴*Postup při zapojování ČR do záchranných operací a při poskytování humanitární pomoci do zahraničí*. Online. Mzv.gov.cz. 2006. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/postup_pri_zapojovani_cr_do_zachrannych.html. [cit. 2025-06-12].

Graf č. 1 Počet výjezdů do zahraničí k jednotlivým událostem⁵⁵

Graf č. 2 Počet výjezdů do zahraničí k jednotlivým událostem⁵⁶

⁵⁵ Zdroj statistické ročenky

⁵⁶ Zdroj statistické ročenky

2.7.1 Odřady

Specializované záchranné odřady představují cíleně vytvořené skupiny příslušníků Hasičského záchranného sboru, které jsou vybaveny specifickou technikou a odborně vyškoleny k řešení přesně vymezených typů záchranných operací nebo mimořádných událostí. Tyto jednotky jsou určeny k plnění úkolů, které vyžadují zvláštní přípravu a odborné dovednosti, jež přesahují rámec standardního zásahového výkonu. Jednotlivé odřady se specializují na konkrétní oblasti činnosti, mezi něž patří například:

- hašení požárů,
- záchrana osob z výšek nebo hloubek,
- zásahy při chemických haváriích, a další typy mimořádných událostí.

Každý z těchto záchranných odřadů disponuje vybavením přizpůsobeným svému specifickému určení, stejně jako odborností odpovídající danému typu zásahu.⁵⁷

Odřad sestavuje podle Pokynu generálního ředitele HZS ČR z roku 2016:

- a) Generální ředitelství, které má na starosti vytvoření odřadu při zajišťování národní nebo mezinárodní asistence,
- b) HZS kraje při organizaci centrální nebo dohodnuté pomoci do zahraničí,
- c) Záchranný útvar HZS ČR při realizaci centrální nebo mezinárodní výpomoci.

Ten, kdo odřad sestaví, taktéž určí jejího velitele.

Odřady se rozdělují podle pokynu GŘ HZS ČR z roku 2016 účelu nasazení:

- a) **Vyhledávací a záchranné** – určeny k provádění operací zaměřených na lokalizaci a vyproštění osob uvězněných v troskách zřícených stavebních konstrukcí
- b) **Požáry** - nasazované k zásahům při rozsáhlých požárech, a to jak v přírodním, tak v urbanizovaném prostředí
- c) **Chemické a biologické** – určené pro řešení situací spojených s únikem nebezpečných chemických nebo biologických látek, včetně zásahů při

⁵⁷ *Mezinárodní záchranné operace*. Online. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2025-06-14].

ekologických haváriích, jako je kontaminace povrchových vod ropnými produkty

- d) **Povodňové** – nasazované při ochraně obyvatelstva před účinky záplav a nadměrných srážek, zejména pro evakuaci a zajištění základní humanitární pomoci, jakož i pro odstraňování jejich
- e) **Speciální** – zajišťují podporu při mimořádných událostech s nestandardními technickými nebo logistickými požadavky, dle specifikace žadatele
- f) **Moduly civilní ochrany** – předem vyčleněné a vycvičené kapacity splňující standardy civilní ochrany Evropské unie, určené k nasazení při mezinárodních záchranných a humanitárních misích dle požadavků Koordinačního centra pro reakci na mimořádné události⁵⁸

Ođřady poskytují pomoc, která se podle pokynu GŘ HZS ČR z roku 2016, rozlišuje v úrovních:

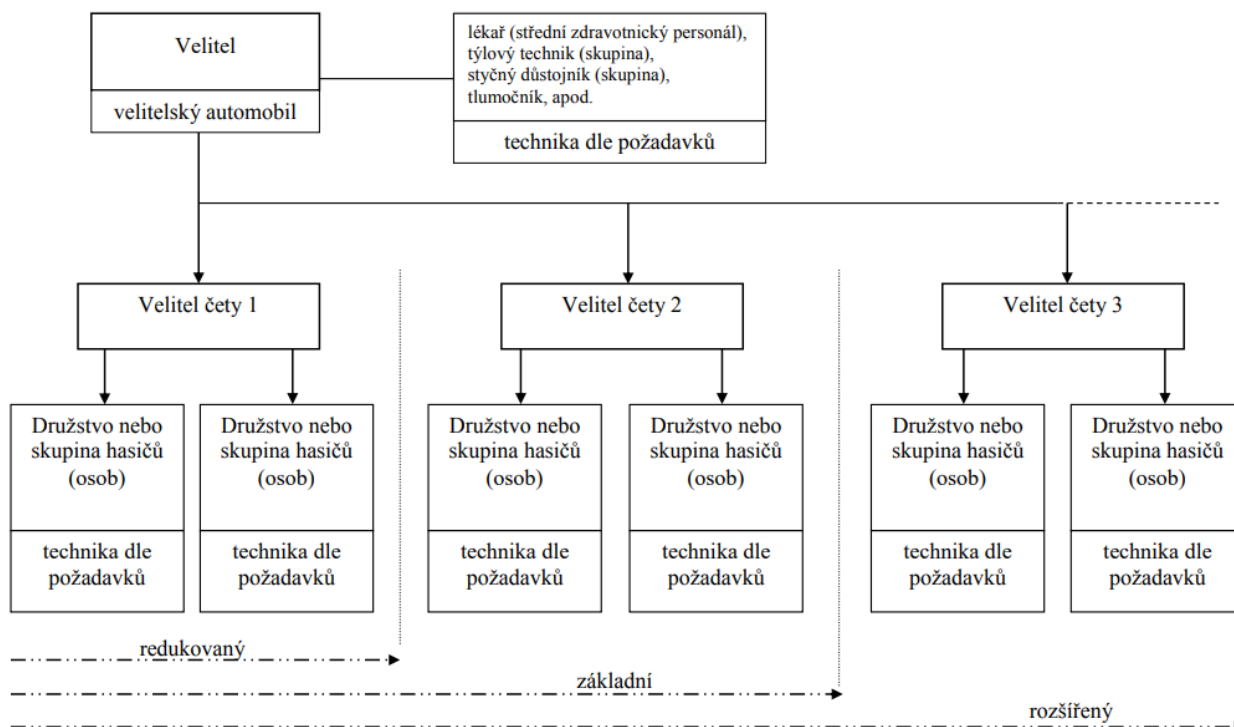
- a) **Mezikrajská pomoc** – zpravidla se vztahuje na pomoc poskytovanou jednotlivými kraji, v případě krizových situací nebo katastrof. Převážně je upravena požárními poplachovými plány kraje na základě uzavřených dohod o součinnosti mezi sousedícími HZS kraje. Cílem je poskytnout rychlou a efektivní pomoc postiženým oblastem a osobám v nouzi.
- b) **Ústřední pomoc** – jedná-li se o pomoc mezi kraji nad rámec požárního poplachového plánu kraje anebo poplachového plánu IZS kraje, při poskytování speciálních sil a prostředků kraji na pokyn vedoucího důstojníka generálního ředitelství HZS ČR nebo při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací v rámci České republiky
- c) **Smluvní pomoc do zahraničí** – jedná-li se o pomoc řízenou HZS kraje
- d) **Mezinárodní pomoc** – pomoc při zapojení se do mezinárodní záchranné operace v rámci mechanismu civilní ochrany Unie, OSN, nebo dalších mezinárodních organizací, nebo také poskytnutí pomoci na základě bilaterální spolupráce mezi ČR a žadatelem o pomoc.⁵⁹

⁵⁸*Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 13/2016.* Online. Hasici-vzdelavani.cz. 2016. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_2016_13_Vytvoreni_odradu.pdf. [cit. 2025-06-12].

⁵⁹taktéž

Obrázek č. 5 Obecná struktura odřadů⁶⁰

Obecná struktura odřadů

⁶⁰*Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 13/2016.* Online. Hasici-vzdelavani.cz. 2016. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_2016_13_Vytvoreni_odradu.pdf. [cit. 2025-06-12].

3 Praktická část

Praktická část této absolventské práce je založena na využití dvou klíčových empirických výzkumných metod, které byly zvoleny s cílem poskytnout hluboký a co nejucelenější vhled do zkoumané problematiky. Konkrétně se jedná o kvalitativní výzkumný rozhovor a případovou studii. Tyto metody byly aplikovány za účelem vytvoření komplexního obrazu o činnosti Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR), přičemž důraz je kladen zejména na Záchranou rotu Jihlava, jakožto specifickou a významnou součást této struktury, a její účast při řešení různorodých mimořádných událostí, včetně událostí s mezinárodním dosahem.

Stěžejním pilířem praktické části je kvalitativní rozhovor, který byl veden s velitelem Záchrané roty Jihlava, mjr. Mgr. Pavlem Gattnarem. Tento rozhovor byl navržen tak, aby umožnil získat detailní informace o organizační struktuře jednotky, specifikách jejího fungování, a zároveň i o osobní zkušenosti respondenta, která významně přispívá k porozumění dané problematice. Mjr. Gattnar v rozhovoru nevystupuje pouze v roli zkušeného a odborně fundovaného příslušníka HZS ČR s dlouholetou praxí, ale rovněž jako přímý účastník mezinárodních misí, což zásadním způsobem zvyšuje odbornou relevanci a autenticitu sdělovaných poznatků. Otázky formulované v rámci rozhovoru byly koncipovány tak, aby se zaměřily na praktické aspekty nasazení jednotky při mimořádných událostech, na její technické a logistické schopnosti, především v oblasti specializovaného vybavení a jeho efektivního využití, ale také na organizační uspořádání jednotky, výzbroj, a provozní výzvy, kterým jednotka pravidelně čelí při své činnosti v rámci systému integrované záchranné služby.

Druhou, neméně významnou složkou praktické části je případová studie, jejímž předmětem je podrobná analýza konkrétního záchranného zásahu, a to zajištění humanitární pomoci Ukrajině ve dnech 7. až 10. března 2022. Tato operace byla mimořádně rozsáhlá a organizačně náročná a jejím hlavním cílem bylo bezpečně dopravit zdravotnický materiál do předem stanovených logistických skladů na území Polské republiky, odkud byl následně distribuován na území Ukrajiny, která se v té době nacházela pod tlakem ozbrojené agrese Ruské federace. Zpracovaná případová studie je založena na oficiálních informacích a datech poskytnutých Záchraným útvarem HZS ČR, a zároveň reflektuje přímé zapojení Záchrané roty Jihlava, která byla odpovědná za praktické zajištění celé mise. V jejím čele stál opět mjr. Mgr. Pavel

Gattnar, což umožňuje přímé propojení této případové studie s daty získanými prostřednictvím rozhovoru a tím i celkové metodologické provázání obou částí praktického výzkumu.

Obě výzkumné metody – kvalitativní rozhovor a případová studie – se v rámci praktické části práce vzájemně doplňují a tematicky propojují. Zatímco rozhovor poskytuje širší kontextové a interpretační rámce, které vysvětlují obecné zásady, principy a mechanismy fungování Záchraného útvaru HZS ČR, případová studie tyto principy konkrétně aplikuje na reálný případ, čímž umožňuje čtenáři sledovat, jak se teoretická východiska a institucionální struktura promítají do praktického výkonu záchranné činnosti.

Hlavním cílem praktické části práce je prostřednictvím kombinace výše uvedených metod objektivně zhodnotit roli Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci mezinárodních zásahů a spolupráce, včetně účasti na skutečných zásazích.

3.1 Rozhovor

Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami - Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami představuje specifický typ výzkumného rozhovoru, při němž tazatel využívá předem stanovený soubor otázek formulovaných s otevřeným koncem. Tento přístup umožňuje respondentům vyjádřit se volněji a podrobněji k danému tématu, čímž dochází k získání bohatších a hlubších dat. Oproti uzavřeným otázkám, které zpravidla vyžadují stručné odpovědi (např. ve formě „ano/ne“), otevřené otázky podporují širší reflexi postojů, názorů a osobních zkušeností dotazovaných osob.⁶¹

Panu mjr. Mgr. Gattnarovi bylo položeno celkem 12 otázek, na které odpověděl následovně:

Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky představuje specifickou organizační složku Hasičského záchranného sboru, která plní nezastupitelnou roli v rámci systému integrované ochrany obyvatelstva. Jeho činnost je právně zakotvena v zákoně č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, kde jsou obecně vymezeny úkoly a kompetence této jednotky. Přestože legislativní rámec definuje působnost útvaru relativně stručně, v praxi se jeho úkoly promítají do široké škály specializovaných zásahových činností.

Mezi hlavní oblasti působnosti Záchranného útvaru patří poskytování záchranné a humanitární pomoci jak v rámci České republiky, tak i v zahraničí. Dále pak zásahy speciálních složek, jako jsou například potápěčské týmy, kynologické skupiny nebo odborníci se střelmistrovskou kvalifikací. Další významnou doménou je hašení rozsáhlých požárů v přírodním prostředí – především lesních požárů a požárů skládek, což vyžaduje specifické vybavení a operační taktiku. Neméně důležitá je také schopnost přepravy materiálů a nadrozměrné techniky, čímž Záchranný útvar výrazně přispívá k logistickému zabezpečení velkých zásahových akcí. Ve specifických situacích, jako jsou povodně, sehrává klíčovou roli také v oblasti velkokapacitního čerpání vody.

Nutnost existence takto specializovaného útvaru je zcela zřejmá, zejména s ohledem na specifické požadavky, které kladou některé mimořádné události na zásahové složky. Na rozdíl od běžných jednotek požární ochrany, které plní primárně výjezdovou službu v rámci regionu, je Záchranný útvar HZS ČR vybaven technikou a disponuje personálem, jenž umožňuje zásahy v mimořádně komplikovaných a rozsahem

⁶¹HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2012. 173 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

nadstandardních situacích. Například rypadlo CAT 336, které útvar vlastní, se ukázalo jako klíčové při řešení požárů v Mochovských mrazírnách, v areálu firmy Rawak, nebo při likvidaci rozsáhlého požáru skládky železničních pražců v Sokolově. Tato technika umožňuje jak manipulaci se sutí a troskami, tak vytvoření přístupových cest do konstrukčně zasažených hal. Její využití sahá i do oblasti zemních a demoličních prací, čímž značně zvyšuje efektivitu zásahu a bezpečnost zasahujících složek.

Z uvedených příkladů je zřejmé, že technické zázemí Záchraného útvaru je vysoce nadstandardní, což však rovněž znamená, že tento útvar nemůže být jednoduše nahrazen standardními výjezdovými jednotkami HZS krajů. Jeho role není duplicitní, ale doplňková a strategicky nezbytná, zejména v případech, kdy události překračují možnosti běžné zásahové techniky a sil.

Charakter mimořádné události pak významně ovlivňuje typ i rozsah nasazovaných sil a prostředků. Nelze hovořit o jednotném nasazovacím schématu – každá situace si žádá individuální přístup. Jiná bude skladba zásahových týmů a techniky při úniku nebezpečných chemických látek, a jiná při přírodní katastrofě, rozsáhlém požáru nebo technologické havárii. V minulosti převažovaly technické zásahy, zatímco v současné době dochází k opětovnému nárůstu počtu požárů – což klade nové nároky jak na připravenost, tak na technické vybavení zásahových jednotek.

Pokud jde o identifikované nedostatky, respondent v rozhovoru poukazuje především na finanční stránku fungování útvaru. Činnost Záchraného útvaru je totiž přímo ovlivněna výší finančních prostředků, které jsou každoročně alokovány ze státního rozpočtu. Historicky je třeba připomenout, že v roce 2009 došlo k převedení útvaru z působnosti Armády České republiky pod HZS ČR. V té době bylo technické a materiální zázemí na velmi nízké úrovni. Díky cíleným investicím došlo v následujících letech k zásadnímu zlepšení, přičemž v roce 2024 je vybavenost útvaru na zcela jiné, výrazně lepší úrovni. I přesto je zřejmé, že bez kontinuální modernizace a obnovy techniky nelze udržet požadovanou úroveň zásahové připravenosti. Překročení životnosti některé techniky je přitom častým jevem i v krajských jednotkách, a proto by měla být otázka investic do vybavení chápána jako prioritní v celonárodní rovině.

Velmi specifickou a zároveň mediálně nejviditelnější součástí činnosti útvaru je zapojení do mezinárodních humanitárních operací. Ty jsou realizovány na základě rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí ČR, přičemž operační řízení zajišťuje

Národní operační a informační středisko Generálního ředitelství HZS. Po obdržení pokynů o rozsahu a charakteru pomoci dochází ke svolání velitelů pohotovostních jednotek a rot, kteří na základě předurčenosti a odborné způsobilosti sestavují zásahové odřady. Tyto týmy mohou zabezpečovat materiální pomoc (převahu darovaných prostředků), ale i poskytnutí technických nebo personálních kapacit, včetně specialistů.

Zásadní přitom je, že výběr příslušníků není ponechán čistě na principu dobrovolnosti. Přednostně jsou nasazovány síly, které jsou v pohotovostním režimu a splňují všechna odborná kritéria. V případě potřeby může být však dočasně doplněn i personál mimo pohotovostní službu, zejména pokud disponuje specifickou zkušeností nebo kvalifikací pro daný typ zásahu.

Příklady zapojení útvaru do zahraničních misí zahrnují například pomoc Ukrajině formou přepravy humanitárního materiálu, vyslání USAR týmů po ničivém zemětřesení v Turecku nebo nasazení HCP jednotek při povodních ve Francii. Útvar se rovněž podílel na hašení lesních požárů v zahraničí, a to nejen pozemní cestou, ale také prostřednictvím letecké přepravy techniky.

Počet osob a druh techniky vyslané na zahraniční misi je vždy určen charakterem konkrétní pomoci. V případě přepravy materiálu jde především o tahače a návěsy, zatímco u nasazení odborníků záleží na specializaci týmu. Vždy je klíčová schopnost adaptace na specifické podmínky, a to jak z hlediska logistiky, tak z pohledu kulturního a bezpečnostního kontextu dané země.

Hlavním rizikem, které může ohrozit průběh humanitární pomoci, je technické selhání přepravní techniky. Z tohoto důvodu Záchranný útvar připravuje záložní prostředky a disponuje finanční rezervou, která umožňuje řešit mimořádné situace přímo v terénu. Na organizační úrovni však podle respondenta nebyly zaznamenány zásadní problémy, které by negativně ovlivnily účinnost pomoci.

Osobní zkušenosti velitele, který rozhovor poskytl, potvrzují význam a smysluplnost této činnosti. Před nástupem do HZS ČR působil v zahraničních misích v rámci Armády České republiky (Jugoslávie, Kosovo) a jako člen Záchranného útvaru se podílel na přepravě humanitární pomoci pro Ukrajinu. Vyjádřil hrdost na to, že mohl být přítomen u zrodu útvaru a že stále působí ve funkci velitele Záchranné rot Jihlava.

Zároveň ocenil pracovní nasazení svých kolegů a považuje jejich motivaci, pracovitost a hrdost za důležité pilíře fungování celé jednotky.

3.2 Případová studie

Případová studie - představuje výzkumnou metodu zaměřenou na hloubkovou analýzu jednoho či omezeného počtu případů s cílem získat detailní poznatky a hlubší porozumění zkoumanému fenoménu. Tato metoda umožňuje aplikaci teoretických konceptů na konkrétní situace a přispívá k hlubšímu pochopení obdobných jevů v praxi. Předmětem případové studie může být jednotlivec, sociální skupina, instituce, událost či specifický typ vztahu.⁶²

Případová studie pojednává o poskytované pomoci Ukrajině, za období 7. – 10. března 2022, záchranným útvarům HZS ČR. Zdrojem této studie je rozhovor s již zmíněným mjr. Mgr. Pavlem Gattnarem.

Česká republika se v souladu se svými mezinárodními závazky i humanitárními principy pravidelně zapojuje do poskytování zahraniční humanitární pomoci. Tato pomoc může být poskytována dvěma základními způsoby – buď na bilaterální úrovni, tj. přímo mezi Českou republikou a konkrétním státem, nebo prostřednictvím mezinárodních organizací a jejich specializovaných operačních center, která koordinují reakce více států na rozsáhlé katastrofy nebo krize.

Mezi klíčové mezinárodní subjekty, skrze které je pomoc poskytována, patří:

- EU-MIC (European Union – Monitoring and Information Centre): Evropské monitorovací a informační centrum představuje hlavní operační nástroj Mechanismu civilní ochrany EU. Zajišťuje přehled o kapacitách členských států, shromažďuje žádosti o pomoc, propojuje nabídky pomoci a zajišťuje technickou a logistickou podporu při jejím doručení do cílové země.
- NATO-EADRCC (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre): Euroatlantické centrum pro koordinaci reakce na katastrofy funguje jako centrální koordinační orgán v rámci aliance NATO. Slouží především ke koordinaci nabídky a poptávky po humanitární pomoci v případech rozsáhlých přírodních katastrof, technologických havárií nebo jiných krizových situací. Plní

⁶²CHRASTINA, J. *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu*. Olomouc: Palacký University Olomouc, 2019. 9 s. ISBN 978-80-2445373-6.

funkci systému zúčtování, který propojuje zasažené státy s potenciálními poskytovateli pomoci.

- UN-OCHA (United Nations – Office for the Coordination of Humanitarian Affairs):

Úřad OSN pro koordinaci humanitární pomoci je jedním z hlavních aktérů v oblasti mezinárodní krizové reakce. Koordinuje činnost vlád, nevládních organizací a dalších subjektů, zajišťuje efektivní rozdělování pomoci a monitoruje humanitární situaci v oblastech zasažených krizí.

V rámci mezinárodní pomoci sehrává důležitou roli také Ministerstvo vnitra ČR, konkrétně Generální ředitelství HZS ČR, které je pověřeno řízením a koordinací praktické realizace pomoci. Po celou dobu trvání humanitární operace je Generální ředitelství v úzké a nepřetržité komunikaci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, jež má na starosti diplomatické a protokolární zajištění celé akce. Ministerstvo zahraničních věcí konkrétně zabezpečuje:

- komunikaci se zastupitelským úřadem v cílové zemi,
- sběr a přenos informací o potřebách v místě katastrofy,
- vydávání víz pro členy humanitárního odřadu a případně pro zahraniční doprovod pomoci,
- a zajištění protokolárního předání pomoci v souladu s pravidly mezinárodní diplomacie.

Rozhodovací a organizační proces při zapojení České republiky do mezinárodní humanitární pomoci

Zapojení České republiky do mezinárodní záchranné nebo humanitární operace se řídí několika jasně definovanými fázemi, které zajišťují efektivní řízení a transparentní rozhodování v souladu s legislativou a mezinárodními standardy. Mezi tyto fáze patří:

1) Prvotní informace

Prvním krokem celého procesu je přijetí informace o mimořádné události v zahraničí. Tuto informaci mohou obdržet ústřední správní úřady – obvykle Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo zahraničních věcí – z různých zdrojů:

- na základě mezinárodní smlouvy nebo úmluvy,

- od mezinárodních organizací, jako jsou UN-OCHA, EU-MIC, NATO-EADRCC, IAEA,
- přímo od zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí,
- nebo prostřednictvím sdělovacích prostředků a jiných oficiálních kanálů.

Zpráva o události často obsahuje žádost o konkrétní druh pomoci, případně popis situace, ze které lze odvodit očekávané potřeby.

2) Vyhodnocení informací

Po přijetí zprávy následuje interní konzultace mezi orgány státní správy. Zúčastněné subjekty posuzují:

- závažnost situace a míru ohrožení civilního obyvatelstva,
- technickou a logistickou kapacitu České republiky,
- dostupnost sil a prostředků (například Záchraného útvaru HZS ČR),
- a vhodnost zvažované formy pomoci.

Klíčovou roli zde sehrává vzájemná spolupráce mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí, která může být rozšířena i o další resorty. V případě, že je pomoc považována za vhodnou a realizovatelnou, jsou informovány předurčené síly a prostředky, které jsou připraveny k aktivaci v dalším kroku.

3) Rozhodnutí

Na základě vyhodnocení dostupných informací je předloženo návrhové stanovisko ministrům vnitra a zahraničí.

- Ministr vnitra navrhuje konkrétní možnosti pomoci, například typ techniky, materiálu nebo zásahové jednotky.
- Ministr zahraničních věcí na základě předložených údajů rozhoduje o uvolnění finančních prostředků potřebných k zajištění akce.

Teprve po tomto politicko-strategickém rozhodnutí je možné přistoupit k vlastnímu provedení operace.

4) Aktivace sil a prostředků

Po schválení je aktivován operační mechanismus:

- jsou svoláni vybraní specialisté a příslušníci zásahových jednotek,
- připravuje se logistická a materiální základna,
- je ustanoven velitel jednotky nebo konvoje, který bude odpovídat za koordinaci v terénu,
- dochází k přípravě potřebné dokumentace (cestovní doklady, konzulární potvrzení, technická dokumentace k technice, přepravní listy).

V zájmu co nejrychlejší reakce probíhá tato fáze podle modelových scénářů, které byly předem připraveny a umožňují flexibilní přizpůsobení aktuálním podmínkám.

Součástí této etapy je také:

- zajištění vízových, celních a obdobných administrativních náležitostí, bez nichž není možné jednotku vyslat do zahraničí,
- sjednání pojištění pro všechny členy zásahového odřadu,
- získání kontaktních informací na osoby odpovědné za příjem pomoci v cílové zemi,
- zajištění povolení k průjezdu tranzitními státy, včetně celních koridorů,
- a vypracování potřebných právních a provozních dokumentů.

5) Realizace

Závěrečnou fází je samotné vyslání humanitární jednotky nebo konvoje s materiální pomocí mimo území České republiky. Operace je řízena dle pokynů velitele a pod dohledem příslušného operačního centra. Pomoc je přepravována do cílového místa, kde dochází k oficiálnímu předání v souladu s protokolárními pravidly.

Tímto je celý proces humanitární pomoci uzavřen a následuje fáze vyhodnocení efektivity mise, zpravidla prováděná Generálním ředitelstvím HZS ČR ve spolupráci s dalšími zainteresovanými subjekty.

Právní úprava poskytování humanitární pomoci do zahraničí

Podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra plní úkoly v oblasti zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí

v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí. Úkoly Ministerstva vnitra na tomto poli plní Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

*Na základě § 7 odst. 4 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb., Ministerstvo vnitra organizuje záchrannou a materiální pomoc do zahraničí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady. Podrobná pravidla stanoví prováděcí předpisy, především **nařízení vlády č. 463/2000 Sb.**, o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.*

Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů, upravuje rozhodovací pravomoci v otázkách poskytování humanitární pomoci.

*Dalším důležitým právním předpisem je **zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**, ve znění pozdějších předpisů, jenž umožňuje Ministerstvu vnitra ČR soustřeďovat a nasazovat síly a prostředky požární ochrany při poskytování mezistátní pomoci bez ohledu na to, kdo s nimi disponuje.“*

*Spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty umožňuje **zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR**, ve znění pozdějších předpisů. Hlavní zásady zapojování sil a prostředků České republiky do mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci do zahraničí byly popsány v materiálu Zapojení České republiky do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci, který byl přijat **usnesením vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001.***

3.2.1 Humanitární pomoc pro Ukrajinu

Humanitární pomoc Ukrajině, poskytnutá v kritickém období počínajícího ozbrojeného konfliktu, byla v březnu 2022 realizována v součinnosti několika klíčových složek. Významným nositelem této operace byl Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky, jehož zásahové jednotky se v této konkrétní

operaci aktivně podílely prostřednictvím všech tří dislokačních míst – tedy Záchranných rot.

Humanitární akce, probíhající v termínu od 7. do 10. března 2022, byla zaměřena na přepravu zdravotnického a dalšího humanitárního materiálu na území Polska, odkud následně mířil dále k potřebným v rámci ukrajinského civilního obyvatelstva. Celý zásah byl koordinován a realizován v rámci mezinárodní pomoci vycházející z žádosti podané Ukrajinou cestou operačního centra EU-MIC. Z české strany se do koordinace zapojilo Oddělení národního operačního a informačního střediska Generálního ředitelství HZS ČR (NOPIS), které během celého průběhu akce úzce spolupracovalo s Ministerstvem zahraničních věcí ČR. To zajišťovalo komunikaci se zahraničními zastupitelskými úřady a zároveň zabezpečovalo protokolární stránku předání pomoci.

Na samotné realizaci zásahu se kromě Záchranného útvaru HZS ČR podílely také další důležité subjekty:

- Policie České republiky, která se starala o bezpečnost a regulaci dopravy na území ČR,
- Straž Požarna (polský hasičský sbor), jež zabezpečovala regulaci provozu na polském území,
- vyčleněné síly a prostředky jednotlivých krajských HZS, které doplnily celkovou kapacitu a podpořily přepravní operaci,
- Správa státních hmotných rezerv (SSHR), která poskytla potřebnou infrastrukturu pro skladování a výdej materiálu,
- a společnost O.K. Trans Praha, která byla do akce zapojena se souhlasem generálního ředitele HZS ČR jako smluvní partner pro přepravní logistiku.

Samotná příprava konvoje byla zahájena dne 7. března 2022, kdy do skladového areálu SSHR v Opavě – Štítině dorazily první přepravní prostředky Záchranného útvaru HZS ČR. V témže dni byla přítomna i skupina společnosti O.K. Trans Praha, jejíž vozidla přijížděla z různých evropských zemí – konkrétně z Maďarska, Španělska a Itálie. Dispečerské pracoviště společnosti řídilo regulaci a organizaci nájezdu techniky v souladu s harmonogramem.

Dne 8. března 2022 následovala fáze nakládky humanitárního materiálu, která musela zohlednit objem a charakter přepravovaných komodit. Vzhledem k rozsahu materiálu byla přeprava rozdělena do tří samostatných přepravních segmentů, z nichž každý byl nasměrován do odlišného skladu Agencja Rezerw Materiałowych na polském území.

Jednotlivé přepravní segmenty byly vysílány postupně během jednoho dne s dostatečným časovým rozestupem:

- První segment směřoval do skladu v Lublinieci. Vyrazil v časných ranních hodinách v 05:00 hodin. Délka zásahu činila přibližně 10 hodin, přičemž velitelem jednotky byl mjr. Bc. Tomáš Míča.
- Druhý segment zamířil do skladu v Lisowicích, přičemž konvoj odstartoval v 10:00 hodin dopoledne. Zásah trval 13 hodin, pod vedením mjr. Bc. Vojtěcha Palenčára.
- Třetí segment, který byl vyslán v pozdních večerních hodinách ve 23:00, měl za cíl sklad v Niemcích. Šlo o nejdelší přepravu, která trvala 19 hodin, a velení nad ní měl mjr. Mgr. Pavel Gattnar. Po předání této poslední části pomoci byla celá operace formálně uzavřena.

Předmětem přepravy byly především nezbytné zdravotnické prostředky a technika, které měly za cíl posílit kapacitu ukrajinských zdravotnických zařízení v krizové situaci.

Konkrétně bylo přepraveno:

- 1000 nemocničních lůžek včetně kompletního příslušenství,
- 284 europalet s injekčními stříkačkami a jehlami,
- plicní ventilátory,
- zdravotnické monitory.

Souhrnně lze operaci charakterizovat těmito daty:

- 65 příslušníků zúčastněných na přepravě,
- 42 kusů techniky,
- 22 771 km celkově ujetých během celé mise,
- 92 hodin trvání zásahu,
- 992 hodin výkonu služby napříč zapojenými subjekty.

Komplikace a negativa operace:

Navzdory úspěšné realizaci byla akce provázena několika komplikacemi, které byly vnímány jako negativní faktory ovlivňující plynulost operace. Mezi tyto problémy patřily:

- Náhlá změna místa vykládky humanitární pomoci ze strany polské strany (Agencja Rezerw Materiałow Strategicznych), která proběhla bez předchozího varování krátce před zahájením zásahu. Tato změna narušila plánované rozmístění materiálu na jednotlivých vozidlech a zkomplikovala organizaci konvoje.
- Absence vykládacích zařízení v cílových polských skladech, včetně nedostatku obslužného personálu a techniky, což způsobilo zpoždění při samotném předávání materiálu.
- Náročnost administrativního zajištění dokumentace ze strany SSHR – předávací protokoly, vyskladňovací listy a darovací smlouvy byly často vyžadovány v několika vyhotoveních, což zdržovalo celý proces.
- Přísná pravidla ohledně shody mezi uložením materiálu a celními dokumenty, včetně pečetí, které musely odpovídat umístění nákladu na jednotlivých vozidlech. Jakékoli odchylky ohrožovaly možnost převzetí pomoci.
- Problematické určování vhodných míst k odpočinku pro konvoje (tzv. odpočívky), které stanovoval NOPIS GŘ HZS ČR. Vzhledem k množství techniky a aktuální dopravní situaci bylo obtížné najít vhodné místo s dostatečnou kapacitou ve správném časovém okně.

Vyhodnocení a přínos akce:

Navzdory výše uvedeným komplikacím je nutné vyzdvihnout přínos celé operace. Nejvýznamnějším pozitivem byla rozšířená zkušenost příslušníků HZS ČR s mezinárodní přepravní logistikou a koordinací v krizových podmínkách. Současně byla ověřena schopnost Záchraného útvaru HZS ČR realizovat rozsáhlé přesuny humanitárního materiálu na velké vzdálenosti za plné spolupráce s ostatními aktéry systému ochrany obyvatelstva.

Závěr

Záchranná rota Jihlava, Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky, je již devátým rokem nedílnou součástí Záchranného útvaru HZS ČR, který je přímo podřízen Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Tato specializovaná rota poskytuje odbornou pomoc ostatním složkám integrovaného záchranného systému (IZS) při řešení mimořádných událostí různého charakteru. Mezi typické příklady patří zásahy u rozsáhlých požárů, dopravních nehod, a dalších situací, jejichž konkrétní rozdělení a četnost jsou graficky znázorněny v grafu č. 2 umístěném v teoretické části této práce. Výjezdy této záchranné roty k jednotlivým mimořádným událostem probíhají na základě oficiálního vyžádání, a to v souladu s operačními pravidly stanovenými vnitřními předpisy HZS ČR.

Kromě výše uvedených zásahových činností plní Záchranná rota Jihlava také úkoly na základě výzvy Ministerstva vnitra České republiky. Nejčastěji se jedná o zajištění přepravy nadměrných nákladů nebo o odbornou pomoc při provádění záchranných a likvidačních prací na území České republiky i mimo něj.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnocení role Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci mezinárodních zásahů a spolupráce, včetně účasti na skutečných zásazích. K dosažení tohoto cíle byla v praktické části práce využita kvalitativní výzkumná metoda formou řízeného rozhovoru, jehož prostřednictvím bylo možné získat cenné informace o reálném fungování tohoto specializovaného útvaru.

Součástí práce byla rovněž rešerše právních předpisů a dalších odborných dokumentů, které se vztahují k tématu a které tvoří podstatnou část teoretického rámce. Pro hlubší pochopení konkrétní činnosti Záchranné roty Jihlava byla navíc zařazena případová studie, která přiblížila praktické aspekty fungování jednotky v konkrétním kontextu.

V rámci zkoumání problematiky mezinárodní spolupráce při řešení mimořádných událostí byla formulována následující výzkumná otázka:

„Jakým způsobem Záchranný útvar HZS ČR operuje při mimořádných událostech a jaké faktory ovlivňují jeho efektivitu v národních a mezinárodních operacích?“

Z provedeného zkoumání vyplývá, že operace Záchraného útvaru HZS ČR při mimořádných událostech, zejména v zahraničí, probíhá v několika jasně stanovených fázích. Prvotním krokem je přijetí informace o události prostřednictvím mezinárodních organizací, zastupitelských úřadů či jiných oficiálních zdrojů. Tato zpráva často obsahuje žádost o konkrétní pomoc, případně popis situace umožňující odhadnout potřebné kapacity.

Následuje interní vyhodnocení situace ze strany ústředních orgánů státní správy, které posuzují závažnost události, dostupnost prostředků a vhodnost pomoci. V případě kladného stanoviska je návrh předložen ministrům vnitra a zahraničí, kteří rozhodují o konkrétní podobě pomoci a jejím financování.

Po schválení je aktivován operační mechanismus, v jehož rámci jsou svoláni příslušníci zásahové jednotky, připravena logistická a materiální základna a ustanoven velitel. Současně probíhá zajištění všech administrativních a právních náležitostí, jako jsou víza, pojištění, technická dokumentace či tranzitní povolení.

Závěrečnou fází je samotná realizace operace, kdy je jednotka vyslána do cílové oblasti. Zásah je řízen velitelem jednotky a probíhá pod dohledem příslušného operačního centra. Po ukončení operace následuje vyhodnocení mise ze strany Generálního ředitelství HZS ČR ve spolupráci s dalšími zapojenými subjekty.

Celý postup je legislativně ukotven zejména v zákoně č. 239/2000 Sb., č. 320/2015 Sb., č. 151/2010 Sb., a v nařízení vlády č. 463/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tyto právní předpisy vytvářejí rámec pro organizaci, rozhodování a provedení mezinárodních záchranných a humanitárních operací, na nichž se Záchraný útvar HZS ČR podílí.

Efektivitu Záchraného útvaru HZS ČR v národních a mezinárodních operacích ovlivňuje především schopnost meziresortní spolupráce, připravenost a koordinace dislokačních míst, zapojení dalších složek (např. Policie ČR, SSHR, krajské HZS), funkční logistické zajištění a spolupráce se smluvními partnery. Mezi negativní faktory patřily změny místa vykládky bez předchozího varování, absence vykládací techniky v cílových skladech, složité administrativní postupy, náročné celní požadavky a obtížné hledání vhodných odpočívacích míst. Přesto zásah prokázal vysokou schopnost

Záchranného útvaru operovat efektivně i v krizových podmínkách mezinárodní spolupráce.

Na základě teoretické analýzy, rozhovoru s velitelem jednotky a zpracované případové studie lze konstatovat, že Záchranná rota Jihlava je schopna samostatného nasazení v zahraničí, a to jak po stránce odborné připravenosti, tak z hlediska materiálního a technického zázemí.

Jednotka disponuje technikou a prostředky umožňujícími samostatný zásah v náročných podmínkách a v omezeném čase je schopna připravenosti k výjezdu. V praxi se podílí na zahraničních humanitárních misích, kde vystupuje jako spolehlivý a odborně vybavený partner v rámci mezinárodní spolupráce.

Výsledky tedy potvrzují, že Záchranná rota Jihlava plní klíčovou roli v rámci zahraniční humanitární pomoci a je schopna samostatně zasahovat, přičemž její přítomnost představuje významný přínos v řešení mimořádných událostí mimo území České republiky.

Význam jednotlivých dislokovaných rot Záchranného útvaru byl rovněž potvrzen v rámci provedeného rozhovoru, kde byla dokonce zmíněna možnost vzniku další záchranné roty, což svědčí o neustálém vývoji a rostoucí potřebě těchto specializovaných jednotek. Díky uskutečněnému rozhovoru jsem měl možnost detailněji porozumět vnitřnímu fungování Záchranného útvaru HZS ČR, což výrazně přispělo k mému hlubšímu porozumění zkoumané problematice a zároveň posílilo můj názor o důležitosti tohoto útvaru.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BREJZOVÁ, I., HANUŠKA, Z., ADAMEC, V., ŠENKOVSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: SPBI, 2022. 148 s. ISBN: 978-80-7385-262-7.
2. DVOŘÁK, K., HAUGWITZ, S. *Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného záchranného systému a krizové řízení*. Praha: Armex Publishing s. r. o., 2021. 146 s. ISBN 978-80-87451-81-6.
3. FIALA, M. a VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. 208 s. ISBN 978-80-246-1856-2.
4. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.
5. HORÁK, R. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. 407 s. ISBN 80-7201-471-4.
6. CHRASTINA, J. *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu*. Olomouc: Palacký University Olomouc, 2019. 288 s. ISBN 978-80-2445373-6.
7. MARTÍNEK, B., TVRDEK, J. *Ochrana obyvatelstva II*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. 101 s. ISBN 978-80-7251-323-9.
8. MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 363 s. ISBN 978-80-7357-604-2.
9. RICHTER, R. *Výkladový slovník krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. 168 s. ISBN 978-80-86640-54-9.
10. ŘEHÁK, D.; MARTÍNEK, B., LEGIERSKÁ, P. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. Ostrava: SPBI, 2019. 233 s. ISBN 978-80-7385-220-7.
11. SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul 1*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 105 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
12. ŠILHÁNEK, B., DVOŘÁK, J. *Stručná historie ochrany obyvatelstva*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. 176 s. ISBN 80-6640-12-4.

13. VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. 187 s. ISBN 978-80-246-2477-8.
14. WIDMALM, S., PARKER, C.H.F., PERSSON, T. *Civil Protection Cooperation in the European Union: How Trust and Administrative Culture Matter for Crisis Management*. Londýn: Palgrave Macmillan, 2019. 214 s. ISBN 978-3-030-02857-2.
15. ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 164 s. ISBN 978-80-7598-199-8.

Elektronické zdroje

1. BLAŽEK, Jiří. *Vzdělávání členů SH ČMS*. Online. Vzdelavani-dh.cz. © SH ČMS 2014. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [citováno 2025-05-12].
2. *Civilní ochrana v EU*. Online. Consilium.europa.eu. 2025. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/civil-protection/>. [citováno 2025-06-12].
3. *Civilní ochrana*. Online. Mvcr.cz. © 2025. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/civilni-ochrana.aspx>. [citováno 2024-04-16].
4. *Mechanismus civilní ochrany Unie*. Online. Hzscr.cz. © 2025. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/aktivity-na-mezinarodni-urovni-mechanismus-civilni-ochrany-unie.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>. [citováno 2025-06-12].
5. *Mezinárodní záchranné operace*. Online. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2025-06-14].
6. *Organizace výjezdu jednotky Záchranného útvaru k zásahu a její předurčenost*. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pusobnost.aspx>. [cit. 2025-06-12].
7. *Organizace*. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2025-06-12].
8. *Postavení a úkoly*. Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2025-06-12].

9. *Postup při zapojování ČR do záchranných operací a při poskytování humanitární pomoci do zahraničí.* Online. Mzv.gov.cz. 2006. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitar ni_pomoc/postup_pri_zapojovani_cr_do_zachrannych.html. [cit. 2025-06-12].
10. *Působnost.* Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pusobnost.aspx>. [cit. 2025-06-12].
11. *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 13/2016.* Online. Hasici-vzdelavani.cz. 2016. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/repository/vzdelavani/spolecne_vzdelavani_jpo/smp_new/ostatni/SIAR_2016_13_Vytvoreni_odradu.pdf. [cit. 2025-06-12].
12. *Technika a prostředky Záchranného útvaru HZS ČR.* Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr-847147.aspx>. [cit. 2025-06-12].
13. *V Jihlavě vznikl unikátní areál, záchranná rota ve středu republiky vhodně doplňuje Hlučín a Zbiroh.* Online. Pozary.cz. 2015. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/126012-v-jihlave-vznikl-unikatni-areal-zachranna-rota-ve-stredu-republiky-vhodne-doplnuje-hlucin-a-zbiroh/>. [citováno 2025-06-12].
14. *Záchranné rotý Záchranného útvaru HZS ČR.* Online. Hzscr.gov.cz. © 2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/zachranne-rot-y-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>. [cit. 2025-06-12].

Legislativní dokumenty

1. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů ČR, částka 73/2000.
2. Zákon č. 320/2015 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů ČR, částka 135/2015.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Statistické ročenky HZS ČR,

Seznam zkratek

Mjr. – major

IZS – Integrovaný záchranný systém

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

ČR – Česká republika

Záchranný útvar HZS ČR – Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Např – například

Seznam tabulek a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1 Rozlišovací znak civilní obrany.....	12
Obrázek č. 2 Vývoj ochrany obyvatelstva	14
Obrázek č. 3 Organizační struktura Záchraného útvaru HZS ČR.....	26
Obrázek č. 4 Moduly civilní ochrany EU	35
Obrázek č. 5 Obecná struktura odřadů	41

Seznam grafů:

Graf č. 1 Počet výjezdů do zahraničí	38
Graf č. 2 Počet výjezdů do zahraničí k jednotlivým událostem.....	38

Seznam příloh

Příloha I: Rozhovor s velitelem Záchrané roty Jihlava, majorem Mgr. Pavlem Gattnarem, ze dne 14. prosince 2024

Příloha II: Technika a prostředky – Záchranný útvar HZS ČR

Přílohy

Příloha I: Rozhovor s velitelem Záchranné roty Jihlava, majorem Mgr. Pavlem Gattnarem, ze dne 14. prosince 2024

1) Mohl byste mi prosím popsat činnost Záchranného útvaru HZS ČR?

„Činnost vychází ze zákona o Hasičském záchranném sboru č. 320/2015 Sb. Kde jsou specifikovány úkoly Záchranného útvaru. Ty jsou zmíněné víceméně obecně, následně se dají specifikovat do těchto oblastí jako například: poskytování záchranné humanitární pomoci v ČR a zahraničí, zásahovou činnost speciálních služeb, kterými jsou potápěčské skupiny, kynologové či střelmistři. Dále hašení lesních požárů a skládek, přeprava materiálů a nadrozměrné techniky. Další důležitou oblastí, zejména pak v období povodní je velkokapacitní čerpání vody.“

2) Domníváte se, že je Záchranný útvar HZS ČR pro řešení mimořádných událostí důležitý nebo by stačily pouze stanice jednotek požární ochrany?

„Určitě důležitý je, neboť svým vybavením a zaměřením své činnosti se výrazně odlišuje od standardních požárních stanic. Jako příklad lze uvést zásahovou činnost, kde naše technika zasahoval. Jako například požár Mochovských mrazíren, firmy Rawak, firmy Juta, na zpracování stavebních textilií, skládky železničních pražců v Sokolově, kde vzhledem k charakteru a rozsahu požáru bylo nutné použití speciálního rýpadla CAT 336. Tento typ techniky nám zajišťuje například rozkrývání požářiště, případně zajišťuje průchody v nepřístupných konstrukcích průmyslových hal. Další možnosti tohoto stroje jsou zejména v provádění zemních a demoličních prací. Tento speciální stroj, který jsem uvedl, není ve výzbroji požárních stanic. Z tohoto důvodu je použití tohoto stroje v součinnosti se zasahujícími hasiči velice důležitá.“

3) Jaké síly a prostředky jsou nejvíce vyžadovány při vypuknutí mimořádné události v České republice?

„Tato otázka zní velice obecně. Víceméně spadá do statistického přehledu událostí. Vše vychází z mimořádných událostí a jejich charakteru. Lze konstatovat, že na každý druh mimořádné události je nutno použít jiný typ techniky. Jinou techniku budeme užívat například při úniku nebezpečných látek

a jiné množství techniky při živelných pohromách, požárech, technické pomoci, případně u dopravní nehody. V minulosti převažovaly zásahy technického charakteru, nicméně v dnešní době se začínají do popředí dostávat opět požáry.“

4) Cítíte nějaké nedostatky ohledně fungování Záchranného útvaru HZS ČR?

„Co se týká fungování a případných nedostatků Záchranného útvaru

„Tuto otázku bych se snažil položit jiným způsobem. Nedostatky ohledně fungování Záchranného útvaru jsou odvislé ve výši finančních prostředků, které jsou přiděleny z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra ČR. Je obecně známo, že jakákoliv soukromá nebo státní firma disponující finančními prostředky, se může dále rozvíjet. V tomto případě se to týká i Záchranného útvaru. Jako příklad lze uvést přechod Záchranného útvaru z Armády České republiky pod Hasičský záchranný sbor České republiky. V roce 2009, kdy došlo k převedení, bylo vybavení Záchranného útvaru na nedostačující úrovni. Nyní, v roce 2024, je vybavenost Záchranného útvaru diametrálně odlišná. Osobně nespatřuji žádné nedostatky, ať už ve fungování Záchranného útvaru, případně v jeho vybavení. Samozřejmě, že se může objevit mimořádná událost, kde se budeme potýkat s problémy, že naše technika nebude vyhovující k efektivnímu zvládnutí této situace. Nicméně tyto situace se následně vyhodnocují za účelem případného pořízení nového typu techniky, či vybavení“

5) Co by podle Vašeho názoru přispělo ke zkvalitnění fungování Záchranného útvaru HZS ČR?

„Jak již bylo zmíněno v předchozí otázce, fungování Záchranného útvaru je odvislé od finančních prostředků. Toto platí nejen u našeho útvaru, ale také u ostatních hasičských záchranných sborů krajů. Oproti HZS krajů, Záchranný útvar řeší náhrady zastaralé techniky v menším objemu. Předpisy nám stanovují životnost techniky a dalších technických prostředků. Bohužel v některých krajích dochází k překračování stanovené životnosti“

6) Na co jste nejvíce pyšný v rámci fungování Záchranného útvaru HZS ČR?

„Jsem velice rád, že jsem byl u zrodu Záchranného útvaru a mohu zde dodnes sloužit. Je velice hezké vidět, jakým směrem se záchranný útvar ubírá a co všechno musel ve své historii zvládnout. Nicméně doba je dynamická a i Záchranný útvar se musí této době přizpůsobit. Jsem rád a těším se na další výzvy, které budou před nás postaveny. Jsem neskonale rád, že mohu velet Záchranné rotě Jihlava. Je tady spousta kvalitních lidí, kteří svou pílí a

*pracovitostí ukazují svou zapálenost
a hrdost. “*

7) Jakým způsobem probíhá zapojení Záchraného útvaru HZS ČR do zahraničních misí?

„Záchraný útvar a jeho jednotky se podílí na zajištění mezinárodní humanitární pomoci. O jakou humanitární pomoc se jedná a jaký bude její rozsah, rozhoduje Národní operační a informační středisko generálního ředitelství. To je pochopitelně informování o rozsahu pomoci na základě rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí. Operační informační středisko Záchraného útvaru obdrží rozsah poskytnutí humanitární pomoci, a jeho způsobu přepravy. Po obdržení této informace jsou informováni velitelé pohotovostních jednotek a velitelů Záchraných rot, o nutnosti sestavení odřadů, které budou zabezpečovat tuto mezinárodní humanitární pomoc. Po sestavení odřadu, následuje obdržení podrobnějších informací a odjezd na stanovené místo pro nakládku pomoci a jejich následnou přepravu. Tohle je v krátkosti průběh zapojení Záchraných rot do mezinárodních humanitárních pomoci. Nemusí se jednat vždy o přepravu materiálů. Jako humanitární pomoc, lze považovat i ve vyslání odborníků (specialistů), jako příklad lze opět uvést vyslání USAR týmů na pomoc Turecku postiženého ničivým zemětřesením nebo velkokapacitní čerpání vody při ničivých záplavách ve Francii. “

8) Jaké síly a prostředky jsou nejvíce vyžadovány při vypuknutí mimořádné události v zahraničí?

„Když pomínou převozy materiálu v rámci přepravy humanitární pomoci pro Ukrajinu, jsou vysílány v rámci těchto pomoci také USAR týmy, případně HCP. Nyní jsme byli svědky v minulých dvou letech vyslání odřadů pro hašení lesních požárů a to nejen pozemní cestou, ale i letecky. Ze svých zkušeností u Záchraného útvaru převažuje v rámci mezinárodní humanitární pomoci zejména zabezpečení přepravní technikou (tahače, návěsy). “

9) Když jste požádáni o poskytnutí pomoci, je příslušník vybrán na základě znalostí a praxe? Nebo jsou vybíráni na základě dobrovolnosti.

„Vysílání na zásahovou činnost je dáno především vyčleněním sil a prostředků, které jsou v pohotovosti. Z tohoto důvodu jsou přednostně vysíláni na zásahovou činnost tyto osoby, a také technika. Nicméně o samotné vyslání sil a prostředků

rozhoduje charakter mimořádné události, která má být řešená. Proto mohou být povoláni do pohotovosti další osoby mimo pohotovostní jednotku. Vybrána může být i jiná než osoba v pohotovosti a jiná, než předurčena technika. Všichni příslušníci, kteří jsou zařazováni do pohotovostních jednotek musí splňovat odbornou způsobilost. V některých specifických případech může hrát roli i zkušenost příslušníka.“

10) Kolik osob a jaký druh techniky je vyslán při zajištění mezinárodní humanitární pomoci?

„Rozsah počtu osob a počtu techniky je dán množstvím, případně darovaného materiálu v rámci mezinárodní humanitární pomoci. Přesně tyto počty nelze určit. Také je důležité o jaký typ pomoci se jedná. V rámci humanitární pomoci se může jednat například i o vyslání odborníků.“

11) Účastnil jste se Vy sám některé zahraniční mise? O jakou misi šlo a kde?

„Osobně jsem se účastnil několika zahraničních misí. Když pomínu své působení v Armádě České republiky, kde jsem se účastnil misí v bývalé Jugoslávii a Kosovu. U Záchraného útvaru HZS ČR jsem byl účastníkem humanitární pomoci, přepravy materiálů pro Ukrajinu.“

12) Co by mohlo ohrozit průběh mezinárodní humanitární pomoci?

„průběh humanitární pomoci by mohlo ohrozit zejména selhání technických prostředků, kterými zajišťujeme přepravu vyčleněné pomoci. I přes to, že by došlo k technickým problémům, Záchraný útvar musí tyto potíže předpokládat a předem připravuje záložní vozidla, která v případě poruchy vyjíždí na místo a zabezpečí dopravu materiálu do místa určení. Samozřejmě, že velitelé těch odřadů disponují i finančními prostředky, kterými můžou některé nesespecifické komplikace vyřešit na místě. Co se týká organizace zajištění pomoci, tak zde nevidím zásadní potíže.“

Technika a prostředky – Záchranný útvar HZS ČR

		Umístění			Pozn.
<u>Vyprošťovací technika a jeřáby</u>		Hlučín	Zbiroh	Jihlava	
1	VYA 30 T815-7– Vyprošťovací automobil	1	1	1	
2	VYA 30 – Vyprošťovací automobil		1		
3	VYA 15/20 – Vyprošťovací automobil	1			
4	Vyprošťovací tank – VT 72b	2	1	1	
5	AJ 80 – Automobilní jeřáb HK 240 K7 + L6	1			hydraulická ruka
6	AJ 28 – Automobilní jeřáb	1		1	
7	AJ 20 – Automobilní jeřáb		1		
<u>Zemní stroje</u>					
1	Univerzální dokončovací stroj – UDS-214	2	1	1	
2	Kolový nakladač – JCB 437 / KN 251	1	1	1	
3	Smykový nakladač – CAT 289C (D) / CAT 262C	2	1	1	
4	Teleskopický manipulátor – JCB / Manitou	1	1	1	
5	Pásový rypadlo – CAT 329E, CAT 336F LN	1		1	
6	Pásový nakladač – CAT 973D	1			balistická ochrana
7	Víceúčelový stroj – HUDDIG 1260C	1	1	1	
8	Sklápěcí automobil /6x6/ – T815 / T815-7	2	2	2	*1x sněžný pluh
9	Sklápěcí automobil /8x8/ – Tatra 815-2 S1	1	1	1	
<u>Nákladní a přepravní technika</u>					
1	Tahač – Tatra T815 VT	3*	1	2*	*1x šípová radlice
2	NA – Tatra T815 VVN	1	*2	1	*1x sněžný pluh
3	NA s hydraulickou rukou – Tatra T815-7	4	2	2	
4	Tahač – MAN TGS	3	2	2	
5	Tahače – MAN TGX & SCANIA	1	1	1	
6	Návěš – Nooteboom	3	2	2	
7	Hlubinný návěš – Nooteboom			1	
8	Nákladní návěsy – REISCH & CRONE	2	1	1	
9	Kontejnerový návěš – Krone	1	1	1	
10	NA – MAN TGL 12.180	1			zvedací čelo
11	NA – Tatra Phoenix 6x6	1	1	1	zvedací čelo
12	Autobus – Crossway / Evadys	3			
13	Autobus – Iveco Feniksbus	1	1	1	
14	ANK – Tatra - T815-7 / Phoenix / T815-2	4	3	2	
15	ANK – Scania G440, MB Actros 930, Tatra T815-2/S1	3	1	1	